8554 AA 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo
Cena 400 lir
Leto XXXVII. Št. 267 (11.089)
TRST, sreda, 11. novembra 1981

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Dobèrdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

OB IZREDNI POLITIČNI DEJAVNOSTI NA BLIŽNJEM VZHODU

Priprave na ameriško-egiptovske manevre

Ronald Reagan: V vojaški moči je edino pravo jamstvo za mir

NEW YORK — Predsednik ZDA Ronald Reagan je med včerajšnjo tiskovno konferenco odločno zanikal, da vlada v ameriški zunanji politiki kaos. Na podrobna vprašanja novinarjev pa je moral kljub temu priznati, da ne zna obrazložiti ene od izjav svojega sodelavca, državnega sekretarja Haiga, da je v strategiji NATO predvidena tudi možnost uporabe jedrske bombe v ustrahovalne namene in to daleč od bojišč.

V svojem prvem srečanju z novinarji po tiskovni konferenci 5. oktobra, se je moral Reagan predvsem braniti in to ne samo na področju zunanje politike, ampak tudi gospodarskih odločitev. Še posebej odločno je zanikal obtožbe, da njegova administracija posveča preveliko pozornost oboroževanju in sploh vojaškim vprašanjem. Pri tem je poudaril, da ZDA nimajo nobenega namena, da bi uporabile svoje vojaške enote za spopade na katerem koli območju sveta. «Naš cilj je mir in to od vedno,» je k temu dodal Reagan. To naj bi dokazovala tudi pripravljenost ZDA za ugoden potek pogovorov o omejevanju jedrskega orožja, ki se bodo začeli konec meseca v Ženevi. Vendar pravo jamstvo za mir ostaja za Reagana še naprej svarilna vojaška moč zaveznikov.

Glede omejene uporabe jedrskega orožja le na evropski celini je Reagan ponovil, da gre le za hipotetično, ne pa za nemogočo možnost.

Campdavidski sporazumi in upoštevanje 242. resolucije OZN ostajajo še naprej temelji ameriškega prizadevanja za miroljubno rešitev bližnjevzhodnega zapleta. Obenem je ponovil, da sledi njegova administracija predlogom Saudske Arabije in izpostavlja tiste dele saudskega načrta, ki govorijo o miroljubnem sožitju med Arabci in Izraelci na tem območju. Campdavidski sporazumi sicer še naprej ostajajo temelj za vsak poskus odpravljanja napetosti na Bližnjem vzhodu.

Večji del Reaganove tiskovne konference je bil namenjen gospodarskim vprašanjem. Ameriški predsednik je potrdil svojo pripravljenost, da bo nadaljeval po začrtani poti in naglasil, da rezultati njegove politike ne morejo biti vidni v tako kratkem obdobju.

Prikaz vojaške moči obsoja večina arabskih držav - V Zalivu podpirajo saudski načrt o reševanju bližnjevzhodne krize

KAIRO, RIAD, JERUZALEM — Priprave na skupne ameriško-egiptovske vojaške manevre, zasedanje zalivskih držav v Riadu in PLO v Bejrutu ter nemiri na zasedenih arabskih ozemljih so v žarišču mednarodne pozornosti.

Orjaška ameriška transportna letala izkrcavajo pri Kairu prve kontingente ameriške vojske iz sklopa posebnih sil za hitre posege, ki bodo od 14. novembra sodelovali skupaj z enotami egiptovske vojske v 15-dnevnih manevrih «Bleščeča zvezda 82». Z njimi naj bi ZDA dokazale «pripravljenost, da obranijo Bližnji vzhod pred sovjetskimi grožnjami.» V manevrih bo sodelovalo 4 tisoč ameriških vojakov in podobno število egiptovskih, ZDA pa so v ta prikaz moči posredno vključile tudi 6. sredozemsko brodovje z letalonosilko «Nimitz» in eskadro v Indijskem oceanu. Vojaške vaje bodo namreč tudi v Sudanu, Somaliji in Omanu, kjer pa bodo imele manjši obseg, saj se bojijo morebitnih težav krajevnih vlad. Tako nevarno rožljanje z orožjem je namreč že obsodila večina arabskih držav. Protestom sta se pridružila tudi Iran in Sovjetska zveza.

Združeni ameriško-egiptovski vojaški manevri vnašajo namreč na bližnjevzhodno prizorišče novo napetost, za Moskvo pa so nevarno znamenje nadvlade ameriške strategije v tem delu sveta. Mimo uradnih izjav je na dlani, da hočejo ZDA z njimi doseči ogromen psihološki učinek med konservativnimi proameriškimi arabskimi državami, obenem zagroziti Gadafiju, naj se ne šali. «Bleščeča zvezda 82» bo tako postala preizkusni kamen za vso bodočo Reaganovo strategijo v tem delu sveta. Washington bi rad svojim zaveznikom dokazal, da jih ne bo nikoli pustil na cedilu, da se iranski primer ne sme več ponoviti.

Nedvomno so o «Bleščeči zvezdi» spregovorili tudi na zasedanju šestih članic sveta za vojaško in gospodarsko sodelovanje zalivskih držav, večjo skrb pa so skoraj gotovo posvetili Fahdovemu mirovnemu načrtu za Bližnji vzhod. Zalivske države so ga kot kaže brez zadržkov podprle.

Saudski predlogi o reševanju bližnjevzhodne krize pa so naleteli na protislovne ocene na sestanku izvršnega odbora Palestinske osvobodilne organizacije, kjer je radikalno krilo odločno nasprotovalo Fahdovemu predlogu, ki po njihovem uvaja «ameriške rešitve». V glavnem pa postaja očitno, da je po neuspehu campdavidskega sporazuma postal Fahdov predlog edina sprejemljiva rešitev za Bližnji vzhod.

Iz čisto drugih razlogov nasprotujejo saudskemu predlogu tudi ZDA in Izrael. Washington predvsem, ker ima vezane roke zaradi pritiskov ameriške židovske skupnosti, za Izrael pa bi uresničitev palestinske države preprečila njegovo nadvlado na tem območju. Za Begina lahko imajo Palestinci le tako avtonomijo, ki jo predvideva campdavidski sporazum in nič več.

Medtem pa na zasedenih arabskih ozemljih od Cisjordanije do vzhodnega dela Jeruzalema nevarno vre. Obljubljeno «trdo roko» izraelski obrambni minister Sharon dosledno uresničuje. Že devet dni se vrstijo manifestacije, stavke, zapore trgovin ... Izraelske okupacijske oblasti pa skušajo z vojaško in policijsko represijo preprečiti proteste, ki se še stopnjujejo z imenovanjem civilista za šefa okupacijske administracije v Cisjordaniji.

NEJASNE IZJAVE SPADOLINIJA PO SESTANKU S THATCHERJEVO

V DVOMU SESTAVA EVROPSKE «MIROVNE SILE» ZA SINAJ

RIM — Ob povratku z dvodnevnega obiska v Veliki Britaniji, kjer se je skupaj z zunanjim ministrom Colombom pogovarjal s predsednico angleške vlade Margaret Thatcherjevo in šefom diplomacije lordom Carringtonom, je ministrski predsednik Spadolini naglasil v svoji uradni izjavi predvsem točke, kjer so mogli zastopniki obeh držav ugotoviti soglasje, opustil pa je niz vprašanj, kjer tega soglasja ni niti med Italijo in Veliko Britanijo niti (in še manj) med vsemi članicami EGS, katerih šefi se bodo sestali 26. in 27. t. m. prav v Londonu. Teh namreč ni malo in bo zato naloga evropskih predstavnikov vlad in državnih poglavarjev vse prej kot lahka, uspeh pa vse prej kot zagotovljen.

Po Spadolinijevem mnenju so bili razgovori v Londonu uspešni predvsem zato, ker je s Thatcherjevo dosegel popolno soglasje zlasti o dveh stališčih o evropski «mirovni sili» na Sinaju in o bližnjem evropskem vrhu, češ da ga ni treba «dramatizirati». Glede prvega vprašanja pa njegova uradna izjava zagotavlja, da so ugotovili «popolno enakost gledišč», čeprav je znano, da sta državi v povsem različnem položaju: Italija je (morebiti brez potrebe) hitela odobriti odpošiljatev svojih vojaških oddelkov, medtem ko je angleška diplomacija angažirana v prvi osebi, ker je lord Carrington začasni predsednik zunanjih ministrov EGS, v iskanju poti za samostojen prispevek Evrope k reševanju spora med Izraelom in arabskimi državami in se je komaj vrnil s kroga posvetov na Bližnjem vzhodu.

Temu je najbrž zato pripisati Spadolinijevo sklicevanje na «previdnost» in «zaskrbljenost», ki navdihujeta poteze obeh držav in na stike z ostalimi vladami EGS v iskanju rešitve «se odprtih vprašanj», ki naj ustreza želji 4 držav, ki naj bi sestavljale mednarodno mirovno silo, Velike Britanije, Italije, Holandske in Francije, da izvršijo «povsem evropsko vlogo» in «dejansko prispevajo» k pomiritvi in sožitju na tem področju. Odprto vprašanje je zelo enostavno to: na eni strani ZDA silijo evropske zaveznike, naj s svojimi vojaki pomagajo le izvajati sporazume iz Camp Davida, izraelski premier Begin pa celo postavlja veto avtonomni pobudi EGS v smislu lanskih sklepov iz Beneck, po drugi strani so pa evropske države vezane na te sklepe in se ne marajo preveč zameriti arabskim (petrolejskim) državam.

Kot kaže sta skušala Spadolini in Thatcherjeva najti neke vrste srednjo pot, saj je italijanski predsednik vlade dobesedno izjavil, (da je treba izhajati iz popolne uresničitve sporazumov iz Camp Davida, a jih je treba razširiti na vse dejavnike bližnjevzhodnega prizorišča», torej po vsem videzu tudi na Organizacijo za osvoboditev Palestine, kot je poudaril sklep beneškega vrha najvišjih voditeljev EGS. Določnejše stališče bo pa vsekakor prišlo po vsej verjetnosti s ponedeljkovega srečanja zunanjih ministrov EGS v Bruslju. Po Beginovem diktatu po postaja zelo vprašljivo, ali bodo Holandska, Francija in Velika Britanija zares poslale svoje čete na Sinaj.

Enako vprašanje se sicer odpira tudi za Italijo, saj se kritikam opozicije gled «prenagle» odločitve o sodelovanju pri mirovni sili na Sinaju, po Beginovem izsiljevanju pridružujejo tudi zastopniki vladnih strank. Na včerajšnji okrogli mizi je le republikanec Battaglia zagovarjal potrditev sklepa, Fracanziani (KD) in Lombardi (PSI) so pa zahtevali preklic, skupaj z Valorijem (KPI), medtem ko je zastopnik PLO Hammad brez ovinkov povedal, da bi v teh pogojih nastop vojakov EGS odvzel Evropi vsako vlogo posrednika na Bližnjem vzhodu O tem bo vsekakor razpravljal danes senat na osnovi interpelacij, ki so jih predložile vse stranke.

Na sliki: predsednika italijanske in angleške vlade Spadolini in Thatcher.

KONČAN OBISK PREDSEDNIKA PREDSEDSTVA SFRJ KRAIGHERJA V BUKAREŠTI

Jugoslavija in Romunija zaskrbljeni zaradi oboroževalne tekme v svetu

Kraigher in Ceausescu poudarila pozitiven razvoj medsebojnega sodelovanja

BUKAREŠTA — Včeraj so se v Bukarešti končali uradni pogovori med predsednikom predsedstva SFRJ Sergejem Kragherjem in predsednikom SR Romunije Nicolajem Ceausescom, ki sta jih državnika začela v ponedeljek. Za razliko od ponedeljkovega triurnega pogovora, ki je potekal na ravni celotnih delegacij sta včeraj pogovore nadaljevala v ožjem krogu svojih sodelavcev. Z jugoslovanske strani se je pogovora udeležil tudi zvezni sekretar za zunanje zadeve Josip Vrhovec, z romunske pa predsednik ministrskega sveta Ilija Verdet in zunanji minister Stefan Andrei.

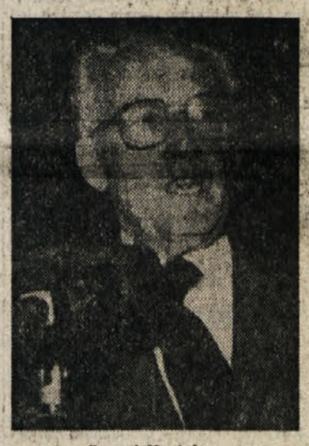

Sergej Kraigher

Nicolae Ceausescu

Po ocenah jugoslovanske delegacije so bili pogovori uspešni in so dosegli soglasje o temeljnih dvostranskih in mednarodnih vprašanjih. To soglasje temelji na znanih načelih, ki sta jih v svojih pogostih pogovorih upoštevala predsednika Tito in Ceausescu.

Obe strani sta ocenili, da bi se lahko vzajemno gospodarsko sodelovanje hitreje razvijalo, saj so za to vsi politični in drugi pogoji. Obstojijo vse možnosti, da bi poleg blagovne menjave okrepili še sodelovanje v strojegradnji, nafti in kemični industriji, elektroniki in elektrotehniki, pri proizvodnji številnih vrst vozil, v kmetijstvu in živilski industriji. V tej zvezi so podčrtali nujnost boljši uravnoteženo plačilne bilance med državama, ki bi se opirala na širši razvoj industrije in drugo sodelovanje. Sklenili so, da mora do konca leta posebna skupna komisija pripraviti odgovarjajoči predlog, ki bi ga začeli uresničevati že prihodnje leto.

V jugoslovansko-romunskem dialogu na najvišji ravni so veliko pozornosti namenili tudi mednarodnim razmeram, za katere obe strani menita, da groze miru in varnosti v svetu. K temu prispeva tudi vse večja gospodarska kriza. Obe državi sta posebej zaskrbljeni zaradi slabitve popuščanja, kopičenja vseh vrst orožja, zastoja v pogovorih v okviru evropske konference o varnosti in sodelovanju in zaradi prelaganja pogajanj velikih sil o jederskem orožju.

VERJETNO PREDVSEM DEMAGOŠKA POTEZA

Iranski predlog o rešitvi afganistanskega vprašanja

Osnovna zahteva po umiku sovjetskih čet iz Afganistana in vzpostavitvi nekakšnega «islamskega nadzorstva» v državi

TEHERAN — Iranske oblasti so včeraj objavile podrobnosti «načrta za Afganistan», ki ga je že pred časom napovedal sedanji ministrski predsednik Husein Musavi. Načrt predvideva takojšen umik sovjetskih čet z afganistanskega ozemlja ter samoodločbo prebivalstva te države. Za konkretno izvedbo tega načrta predlaga Teheran ustanovitev «islamske mirovne sile», ki bi jo sestavljale enote Irana, Pakistana in še ene islamske države, ki je pokazala «jasno nasprotovanje ameriškemu in sionističnemu imperializmu». Te mirovne sile bi zamenjale sovjetske čete, ki so vdrle v Afganistan decembra 1979.

Poleg tega predvideva iranski načrt vrnitev beguncev in afganistanskih borcev, ki so zbežali v sosedne države, v domovino, sestavo 30-članskega sveta predstavnikov svetovnega muslimanskega klera in ustanovitev vojaškega poveljstva ter «revolucionarnega sveta», ki bi upravljal državo, dokler ne bi bila izvoljena ustavodajna skupščina, ki bi izdelala «islamsko» zakonodajo.

Predlog, ki ga je iranski veleposlanik v Moskvi včeraj izročil sovjetskemu zunanjemu ministru Gromiku, sicer obsoja vojaško zasedbo neke države od strani tujih sil, je pa pretežno protiameriški. V bistvu ta predlog izhaja iz ugotovitve, da je sedanja afganistanska kriza povod za ameriške sile, da opravičujejo svojo politično in vojaško prisotnost na območju Indijskega oceana. Sovjetska zveza, pravijo v Teheranu, torej nudi ameriškim imperialistom možnost, da se še nadalje ohranijo na tem območju. Po mnenju teheranskih oblasti je ta predlog edini, ki bi lahko odpravil vmešavanje ZDA in njihovih evropskih zaveznikov na območju Srednjega vzhoda. Tako bi postalo afganistansko vprašanje izključno «notranje politično», kajti, pravijo v Iranu, vse kar se dogaja v Afganistanu je izključno stvar islamskega sveta in druge države nimajo nobene pravice, da se v ta dogajanja vmešavajo.

Predlog, ki je kot že rečeno, obarvan izrecno protiameriško, izhaja v veliki meri tudi iz notranjih iranskih težav, saj se sooča Iran s stvarnostjo poldrugega milijona afganistanskih beguncev, za katere mora živeti, obenem pa je sovjetska prisotnost v Afganistanu nadaljnja nevarnost za Iran, ki ima že itak zelo dolgo mejo s Sovjetsko zvezo. Seveda pa ni resnih možnosti, da bi Moskva te predloge sprejela, saj bi bilo to neposredno priznanje sovjetskega vojaškega vmešavanja

BEOGRAD — Maloprodajne cene so se po podatkih zveznega zavoda za statistiko oktobra povečale za 3,7 odstotka v primerjavi s septembrom. Tako velika rast je posledica podražitve naftnih derivatov, jedilnega olja, margarina, sladkorja, svežega mesa, vseh vrst kruha, električne energije in osebnega avtomobila zastava 750. Skupna povprečna desetmesečna rast cen znaša 35,7 odstotka, je že občutno presegla letošnji okvir, ki je znašal 32 odstotkov — kot je to tudi določala resolucija o dogovorjeni politiki cen.

Ameriške grožnje

HAVANA, MANAGUA — V zadnjih dneh se napetost na karibskem in srednjeameriškem območju nevarno stopnjuje. ZDA se ne omejujejo več samo na nudenje vojaške in gospodarske pomoči vojaškim diktatorjem, temveč zadnje tri tedne bolj ali manj odkrito grozijo Kubi in Nikaragui, da bodo prekinile njuno pomoč «komunističnim teroristom» v Salvadorju in v drugih državah Latinske Amerike. Kako bodo to storili v Washingtonu modro molčijo. Skrajno nevarna pa je ugotovitev, da je bila v teh dneh v Pentagonu konferenca vojaških poveljnikov dvajsetih ameriških držav, saj so brzkone razpravljali, kako bi zaustavili na zeleni celini «komunistično nevarnost» kot Reaganova adminstracija ponovno imenuje vsa osvobodilna in uporniška gibanja proti najrazličnejšim vojaškim diktaturam.

Nič čudnega torej, da sta kubanska in nikaragujska vojska proglasili stanje pripravljenosti, saj se je z Reaganovo administracijo meja med grožnjami in direktnim posegom nevarno zožila. V zadnjem obdobju so bili Karibi navsezadnje priča najrazličnejših manifestacij vojaške moči Reaganove administracije od manevrov «Ocean Adventure 81» do najnovejših «Sokolje oko 81». Cilj takega neodgovornega rožljanja z orožjem je lahko samo eden: ZDA niso pozabile na Monroejevo doktrino «Amerika Američanom». Kuba in Nikaragua sta tujka v organizmu zahodne poloble, ki ju je treba izločiti, ali vsaj onesposobiti, da bi lahko škodili proameriškim diktaturam Latinske Amerike.

V SENATU ODOBRILI VRSTO FINANČNIH UKREPOV

Uzakonjeno delno povračilo davkov na dohodke od dela

Komisija za proračun sprejela amandmaje vladnih strank o samoprispevkih za zdravstveno službo

RIM — Senat je včeraj dokončno odobril zakonski ukrep, po katerem bodo delovni ljudje vsaj delno razbremenjeni za previsoke davke, ki jih plačujejo zgolj zaradi naraščanja nominalne vrednosti plač, ki ga povzroča inflacija. Z decembrskimi plačami bo torej zares nekaj povrnjeno delavcem in uradnikom, ki imajo manj kot 30 milijonov letnih dohodkov, na osnovi vladnega predloga o 3-odstotnem znižanju davčnih dajatev in pa povišanja odbitkov za nezaposleno ženo (od 108 na 180 tisoč lir), za upokojence (od 186 na 246 tisoč) in za stroške pri ustvarjanju dohodka (od 168 na 228 tisoč lir).

Obenem je senatna komisija za proračun sinoči odobrila 27. člen finančnega zakona, ki določa, da bodo morali vsi državljani plačevati v prihodnjem letu po 1.500 lir samoprispevka za zdravniške preglede v ambulantah, po 3.000 lir za preglede na domu, prispevke do največ 4.000 lir za specialistične preglede in do 20 odstotkov tarif za izvide, ter dnevni prispevek do največ 6.000 lir za oskrbo v bolnišnicah. Čeprav je s tem komisija sprejela spreminjevalne predloge vladnih strank, ki so te samoprispevke nekoliko (za okrog 25 odstotkov) znižali, gre vsekakor za novo zelo hudo breme na škodo zavarovancev in zlasti za tiste iz manj premožnih slojev ter za ukrepe, ki so v protislovju z zdravstveno reformo.

Senatna zbornica je včeraj tudi odobrila vladni zakonski odlok o podražitvi kolkov za vrsto uradnih aktov in potrdil, od prehodov lastnine avtomobilov do menic in o poviških dajatev za državne koncesije. Predsednik vlade Spadolini je ob prihodu iz Londona pritekel v palačo Madama, da poizve o izidu glasovanj glede te vrste finančnih ukrepov in je nato olajšan izdal uradno sporočilo, v katerem izraža zadovoljstvo, da je senat dobil ustrezno kritje za izdatke krajevnih uprav in izraža pohvalo načelnikom senatnih skupin vladne večine zaradi trdnosti, ki so jo pokazali pri glasovanju.

Resnici na ljubo pa vlada še ni pridobila niti 1.600 milijard lir, kolikor naj bi jih dala več občinam, niti ostalih 446 milijard, kolikor jih potrebuje za kritje večjih stroškov ali manjših dohodkov, ki jih predvidevajo amandmaji večine. Kaže, da ji ni niti zelo jasno, kakšnega zakonodajnega postopka naj bi se pravzaprav poslužila. Prej je nameravala izdati zakonski odlok, s katerim naj bi pridobila 2.064 milijard na račun dodatne obdavčitve dohodkov družb (IRPEG), nepremičnin (ILOR) in bančnih obresti, avtomobilskih taks in drugih dajatev, zdaj pa je pripravila nove amandmaje, s katerimi naj bi te ukrepe vključili v finančni zakon.

Tudi ta pot pa ji ne zagotavlja uspeha, saj je možno, da obe parlamentarni skupščini ne bosta mogli odobriti proračunskih zakonov pred koncem leta (pot je šele na začetku v senatni komisiji), v tem primeru pa bi ostale občine brez obljubljenih sredstev. Izbire vlade pa so v splošnem še negotove, saj se je včeraj odpovedala ostrejši obdavčitvi reklame, v zameno pa je minister Formica napovedal, da bo treba v prihodnjem letu plačati na račun davkov IRPEG in ILOR 95 odstotkov zneska iz prejšnjega leta namesto dosedanjih 90 odstotkov.

RIM — Ministrski predsednik Spadolini bo 19. novembra odpotoval na uradni obisk v Francijo, kjer se bo razgovarjal s francoskim predsednikom Mitterrandom in z ministrskim predsednikom Mauroyem.

Andreotti in Tanassi obtožena zaradi petrolejskega škandala

TURIN — Preiskovalni urad turinskega sodišča je zaprosil predsedstvo poslanske zbornice, da mu izda dovoljenje za sodni postopek proti poslancu Giuliu Andreottiju in Mariu Tanassiju v zvezi z davčnimi utajami, več sto milijonov lir, pri prodajanju petrolejskih proizvodov. Sodniki so mnenja, da je treba Andreottija in Tanassija obtožiti zaradi opuščanja dolžnostnih aktov in zaradi osebnih interesov pri opravljanju njune naloge; Andreotti je bil v obdobju na katero se nanaša preiskava, predsednik vlade, Tanassi pa finančni minister. Obtožba naj bi bila predvsem v zvezi z imenovanjem gen. Giudiceja za vrhovnega poveljnika finančnih straž.

Založnik Rizzoli noče popustiti

RIM — Po devetih urah pogovorov so se neuspešno končala pogajanja med predstavniki sindikatov in založnikov, ki so potekala na ministrstvu za delo z namenom, da se premosti kriza v založniškem podjetju Rizzoli, do katere je prišlo po zadnjem sklepu založnika, da ukine nekatere časopise in odpusti več kot tisoč uslužbencev. Minister za delo Di Giesi je predlagal preklic odpustov in takojšen začetek pogajanj ob izjavi založnikov, da je preosnova podjetja možna tudi brez oškodovanja stopnje zaposlitve v podjetju; od sindikatov pa je minister Di Giesi zahteval, naj se v bistvu odpovejo prijavi sodstvu zaradi protisindikalnega zadržanja založniškega podjetja. Predstavnika založništva, Angelo Rizzoli in Bruno Tassan Din pa sta ministrov predlog v celoti zavrnila. To tudi pomeni, da je le malo verjetno, da bi sindikati preklicali stavko tiskarjev in časnikarjev, ki je napovedana za jutri.

Dogovor med komunisti in socialisti v CGIL

RIM — Socialistična in komunistična komponenta sta včeraj po dolgih razpravah dosegli sporazum o najbolj kočljivem vprašanju stroškov za delovno silo, oziroma o omejevanju draginjske doklade, ki je bilo v preteklih mesecih predmet precejšnjih razhajanj v vrstah enotne sindikalne zveze CGIL-CISL-UIL. Vsebina dogovora o tem specifičnem vprašanju ni še uradno znana in jo bo razkril šele v ponedeljek generalni tajnik Lama v svojem poročilu za 10. kongres CGIL, ki ga je včeraj soglasno odobrilo tajništvo.

Zdi pa se, da bo CGIL sprejela vnaprej določeno 16-odstotno zgornjo mejo inflacije, čemur bi ustrezalo 45 točk draginjske doklade, s pogojem, da jih vlada razbremeni davčnih dajatev. To naj bi veljalo tako za delavce, kot za delodajalce, zaradi česar bi vsaka točka veljala čistih 2 300 lir, če bi pa bila inflacija večja bi šla razlika v prid pokojnin in družinskih doklad.

KPI zahteva sredstva za obnovo Furlanije

RIM — *Komunistična partija zahteva 2.500 milijard lir v petih letih za izpopolnitev obnove potresnega območja v deželi Furlaniji-Julijski krajini. To je predlog, ki ga vsebuje zakonski osnutek KPI, o katerem bo začela v četrtek razpravljati poslanska zbornica. Včeraj je komunistični poslanec Baracetti v tiskovnem poročilu poudaril, da se vlada in večina ne zavzemata za celovito obnovo Furlanije, kjer še 24.000 ljudi živi v barakah in je treba obnoviti še 14.000 hiš. Baracetti je poudaril, da ob koncu letošnjega leta zapade vsedržavni zakon za obnovo Furlanije, ki ga je parlament odobril leta 1977 ter je dejal, da so predstavniki KPI v senatni komisiji za proračun prejšnji teden predložili popravek, ki predvideva nakazilo 500 milijard lir za leto 1982, vendar sta vlada in večina ta popravek zavrnila. Komunistična skupina bo tako popravek ponovno predložila na plenarnem zasedanju.*

PREDLOG SKUPINE SLOVENSKIH OPERATERJEV

V okviru tržaške KZE naj se ustanovi sociopsihopedagoška služba za Slovence

Vsi, ki se v našem narodnostnem prostoru ukvarjajo s psiho-socio-pedagoškimi problemi, stalno opozarjajo na pomanjkanje ustreznih psihopedagoških in rehabilitacijskih struktur za otroke in mladostnike slovenske narodnosti. Vprašanje je danes še toliko bolj aktualno, ker se v okviru krajevne zdravstvene enote in to se pravi v duhu zdravstvene reforme razpravlja o tem, kako preosnovati sociosanitarne službe in s tem v zvezi tudi kako urediti zadovoljivo psiho-socio-pedagoško službo za slovensko govoreče otroke. Problema se je dotaknil tudi nedavni posvet, ki ga je priredila komisija za doraščajočo mladino pri SKGZ, medtem ko je skupina slovenskih operaterjev na tem področju izdelala dokument z jasnim predlogom, da se ustanovi sociopsihopedagoška služba za otroke slovenskega jezika. Dokument, ki ga objavljamo, nosi podpise psihiatrov Barbare Baldassi, Hektorja Jogana, Borisa Kariža, Pavla Fonde, psihologov Igorja Radoviča, Danila Sedmaka in Zdenke Štrajn - Prebil, psihopedagoga Egidija Košute, socialnih delavk Sonje Baiss, Anamarije Kalc, Odile Bufon - Colja, Mire Čuk - Klabjan, Jasne Petaros, Majde Mahnič, Neve Čok - Jogan, Marinke Seražin, zdravstvenih asistentk Vesne Regente in Nadje Pertot - Švab ter defektologinje Stanke Sosič.

«Ob preustroju sociosanitarnih služb za matere in otroke v okviru tržaške krajevne zdravstvene enote, slovenski socialni operaterji znova opozarjajo na nujnost celovite opredelitve vprašanja v zvezi s pomanjkanjem psihopedagoških in rehabilitacijskih struktur za otroke in mladostnike slovenske narodnosti. Zahteva po slovensko govorečih tehnikih v psihopedagoški službi ni le izraz splošne pravice manjšine, da se izraža v svojem jeziku, ampak zadeva bistvo tega dela, ki temelji na vzpostavljanju učinkovitega medosebnega odnosa z otrokom. To pa je mogoče le v polnem jezikovnem in čustvenem sporazumevanju, česar si pa ni mogoče zamišljati drugače kot v materinščini. Ista potreba izhaja tudi iz čisto strokovno-znanstvenega stališča.

1. Za socio-psihopedagoške posege so bile doslej zadolžene (v različnih sektorjih in z različnimi operaterji) pokrajinske in občinske uprave, šolsko skrbništvo, patronati, zdravstveni konzorcij. Nekatere izmed teh ustanov so prenehale z delovanjem, pristojnosti ostalih pa so že prešle ali bodo v kratkem prešle v okvir krajevne zdravstvene enote.

2. Do sedaj so potrebe slovenske mladine ostale na tem področju v večji meri brez ustreznega odgovora in to zaradi pomanjkanja strokovnih operaterjev slovenskega jezika, splošnega pomanjkanja večine potrebnih strokovnih operaterjev, neučinkovite koordinacije med ustanovami in nezadostnega posluha za to problematiko. Posledica tega je, da v pristojnih službah slovenski otroci težko najdejo slovensko govorečega operaterja, pri vključevanju prizadetih otrok ni dejansko nobene pomoči in to ustvarja še posebno hude probleme na šolah, kjer so šolniki pri obravnavanju problemov prizadetega otroka popolnoma prepuščeni sami sebi, starši pa so prisiljeni, da se obračajo do ustreznih ustanov v Sloveniji, kar je povezano z raznimi nevšečnostimi (stroški, razdalje itd.). Starši so v nekaterih primerih tudi prisiljeni, da se odločijo za hospitalizacijo otroka v zavodu v Sloveniji, medtem ko je marsikateri slovenski otrok vključen v italijanski zavod. Tako stanje je očitno nevzdržno.

3. Zaradi že omenjenih sprememb v pristojnosti raznih ustanov se je stanje še poslabšalo. Pogodba med zdravstvenim konzorcijem in Dijaškim domom, ki je nudil enega psihologa, je zapadla. Šolske strukture ne razpolagajo več z začasnimi ekipami, kot so pred leti. Trenutno delujejo na področju skrbstva za mladoletne le štiri slovenske socialne delavke, zaposlene pri pokrajinski upravi, ki pa lahko posvečajo slovenski mladini le del svojega časa. Ni pa na razpolago nobenega slovenskega psihologa ne psihopedagoga, ne logopeda ne defektologa, ne tehnika za psihomotoriko, ne otroškega psihiatra, ne psihoterapevta. Razvidno je torej da starši in šolniki ne dobijo ustreznega odgovora niti v najnujnejših primerih.

4. Slovenski operaterji, zaposleni v javnih ustanovah na področju psiho-socialne oskrbe mladoletnih ali na sorodnih področjih smo zato izdelali sledeči predlog v smislu reorganizacije in racionalizacije dela.

5. Predlagamo, da se v okviru krajevne zdravstvene enote, in sicer v tretjem sektorju («Zdravstvena in socialna zaščita materinstva, otroštva in razvojne dobe»), ustanovi socio-psihopedagoška in rehabilitacijska služba za mladino slovenskega jezika, v starosti od 0 do 20 let. Ekipa, ki bi opravljala to službo, naj bi bila podobna ekipam, ki bodo po posameznih okrajih skrbele za mladino italijanskega jezika (v katerih je praktično nemogoče, da bi bili povsod prisotni v vseh strokovnih profilih tudi slovenski operaterji). Predlagana služba, ki bi se ukvarjala s problematiko slovenske predšolske in pošolske mladine v tržaški pokrajini (približno 5.500 otrok in mladostnikov), bi bila teritorialna v isti obliki kot predvideni slovenski šolski okraj, kjer je izbira jezika oz. obiskovanje obvezne šole s slovenskim učnim jezikom združevalni element.

6. Za to službo predlagamo ekipo, sestavljeno iz sledečih stalno nameščenih operaterjev: dva psihologa, psihopedagog, pet socialnih delavk, dva logopeda, teolog tehnik za psihomotoriko in fisioterapijo, otroški nevropsihiater, psihoterapevt, spremljevalci in (ali) vzgojitelji (število bo treba določiti naknadno z ozirom na potrebe), nameščene za upravne posle.

7. Ekipa bi morala tesno sodelovati z vsemi decentraliziranimi socialno-zdravstvenimi strukturami, kot so pediatrični in družinski posvetovalnici ter centri za mentalno zdravje, še posebno pa s šolskimi zdravniki in z zdravstvenimi asistentkami, nameščenimi na slovenskih šolah in s pomožnimi učitelji. Zato so potrebni ustrezni sporazumi s šolskimi oblastmi in z otroško bolnico Burlo Garofolo.

8. V sedanjih razmerah bi bilo mogoče ustanoviti prvo jedro ekipe:

a) z uporabo že zaposlenih operaterjev, štirih socialnih delavk slovenskega jezika, ki so zaposlene pri pokrajinski službi za mladoletne, ene socialne delavke slovenskega jezika, ki je zaposlena pri tržaški občini, ene defektologinje, ki je v službi na slovenski osnovni šoli, enega psihologa slovenskega jezika, ki je zaposlen pri IRPOF;

b) s čimprejšnjim kritjem nezasedenih mest v organiku, in sicer enega mesta psihopedagoga slovenskega jezika v organiku pokrajinske uprave;

c) z obnovitvijo in razširitvijo konvencije, ki jo je sklenil zdravstveni konzorcij v Dijaškem domu. Ta bi lahko začasno nudil tiste strokovne usluge, ki so neobhodno potrebne za učinkovito delovanje službe, dokler ne bi pri krajevni zdravstveni enoti zaposlili ustreznih operaterjev;

č) z morebitno začasno ali stalno uporabo v tej službi še drugih operaterjev slovenskega jezika, ki so že zaposleni v drugih sektorjih krajevne zdravstvene enote.

NA POBUDO DEMOKRATIČNIH SIL

Drevi v Trstu baklada za mir in razorožitev

Sprevod bo krenil ob 17.30 s Trga Oberdan

Zaostritev blokovnega nasprotovanja, ki jo lahko razberemo iz nedavnih grozilnih izjav ameriškega državnega tajnika Haiga ter iz še ovsem nepojasnjenih okoliščin «nesreče» sovjetske atomske podmornice, ki je nasedla ob švedski obali, vse bolj grozi miru v svetu in zlasti v Evropi, ki se razvija v pravo tekmovalno področje velesil. Oboroževalna tekma je prinesla tudi Italiji nekatere neposredne posledice in sicer 35-odstotni povišek proračuna za vojaške stroške, načrt za namestitev tako imenovanih evroizstrelkov v Comisu na Siciliji ter skorajšnjo Spadolinijevo obvezo, da bo Italija poslala svoje vojaške čete na Sinajski polotok. Povsem logično je torej, da demokratično javno mnenje odklanja tako vlogo Italije ter odločno nasprotuje vsakršni politiki, ki bi predstavljala nevarnost za mir in sožitje v svetu.

V ta namen bo drevi v mestnem središču enotna baklada za mir in razorožitev, ki jo prirejajo številne družbenopolitične organizacije, demokratične stranke in ustanove. Današnja manifestacija bo potekala pod geslom: za mir in razorožitev, proti nasprotujočim si vojaškim blokom ter proti namestitvi jedrskih raket v Evropi. Udeleženci drevišnje baklade za mir se bodo zbrali ob 17.30 na Trgu Oberdan in od tod bodo krenili v sprevodu do Trga Unità, kjer se bodo razšli.

Z VČERAJŠNJO RAZSODBO PRIZIVNEGA SODIŠČA

PO DVEH LETIH ZAPORNE KAZNI TURŠKE «NOSEČNICE» SVOBODNE

Sodni zbor v glavnem odbil zahteve tožilca - Glavnemu obtožencu potrjena obsodba na 18 let zapora in na plačilo 150 milijonov lir globe

Po dveletnem zaporu se je z včerajšnjo razsodbo prizivnega sodišča praktično končala kalvarija turških državljank, ki so bile leta 1979 vpletene v tihotapsko mrežo težkih mamil. Kot znano so tržaški preiskovalci takrat zasumili, da se za vrsto Turkinj, ki so prihajale z vlaki ali avtobusi v visoki nosečnosti preko mejnih prehodov Fernetiči in Opčine v Trst, skriva pomembna mreža tihotapcev in prekupčevalcev heroina, morfija in hašiša. Med osebno preiskavo so res odkrili, da so «noseče» ženske dejansko pretihotapile v Italijo več kilogramov mamil v takratni vrednosti 50 milijard lir. V nadaljevanju preiskave so padli v zanko še njihovi spremljevalci in koordinatorji. Lani so na kazenskem sodišču v Trstu obsodili 23 turških državljanov in državljank na izredno visoke kazni in denarne globe. Jasno pa je bilo, da so ženske zapadle v kaznivo dejanje predvsem zaradi velike revščine in nepoučenosti (večina je namreč nepismenih, dve pa čaka doma po 10 otrok).

Proti razsodbi kazenskega sodišča je vložil priziv javni tožilec, ki je za pet glavnih obtožencev zahteval temeljito povišanje kazni. Dejansko pa je sodni zbor prizivnega sodišča po peturnem posvetovanju včeraj v glavnem odbil njegove zahteve. Poglejmo podrobneje razsodbo. Za tri obtožence, ki so bili prej obsojeni na 6 let in 4 mesece zapora ter na plačilo 45 milijonov lir globe, je sodišče znižalo kazen za leto dni zapora in za pet milijonov lir. Vse ženske — razen Periham Cakrlar — je spoznalo za popolnoma nedolžne v zvezi z obtožbo, da so se združevale v kriminalne namene in ugodilo njihovi prošnji po izpustitvi na začasno svobodo. Tudi za omenjeno Periham, ki je žena glavnega obtoženca Erdema Ahmeta, velja sklep o začasni svobodi, vendar le proti plačilu 20 milijonov lir kavcije.

Sodni zbor je za štiri obtožence delno sprejel predlog javnega tožilca Ballarinija po zvišanju kazni. Gre za Mehmeta Kazankirana, Huseina Genga, Saliha Suzerja in Zouheira Hamado, ki bodo morali odsedeti 12 let zapora in plačati 90 milijonov lir globe. Prvi trije so bili na prvostopenjskemu procesu obsojeni na 11 let in osem mesecev zapora ter na plačilo 85 milijonov lir, četrti pa na 10 let in 8 mesecev zapora in na globo 75 milijonov lir.

Dva obtoženca, ki sta že bila oproščena na prvi obravnavi zaradi pomanjkanja dokazov, pa so sedaj spoznali za popolnoma nedolžna. Ob tem pa je vedno zaradi pomanjkanja dokazov sodišče vse oprostilo obtožbe združevanja v kriminalne namene. Za druge, ki niso bili izrecno omenjeni, pa velja prvostopenjska razsodba. Torej tudi za glavnega obtoženca, 51-letnega Ahmeta Erdema, organizatorja obsežnega tihotapstva mamil, ki je bil obsojen na 18 let zapora in na 150 milijonov lir globe. Javni tožilec je zanj zahteval 28 let zapora in 402 milijona lir globe.

Ker je poleg peterice koordinatorjev in voditeljev imela levji delež pri organizaciji potovanj tudi preostala skupina moških, so jim sodniki prizivnega sodišča potrdili prvotno kazen, ki vsekakor znaša več kot štiri leta. To je tudi razlog, da jih niso izpustili na predčasno svobodo. S svojo mlado materjo pa je iz zapora — po dveh letih — končno zadihal sveži zrak tudi mali deček, ki je spoznal zapor še kot nekajmesečni dojenček.

Seja miljskega občinskega sveta

Jutri, 11. novembra, ob 18.30 bo seja občinskega sveta iz Milj. Razpravljali bodo o posojilih za izredno vzdrževanje šolskih poslopij in ogrevalnih naprav ter urada za delo, dalje o vodovodu Sv. Rok - Lazaret, o prispevku Deželnemu inštitut za zgodovino osvobodilnega gibanja v Furlaniji - Julijski krajini in o občinski kanalizaciji.

SKORAJ DVA MESECA PO ZAČETKU ŠOLSKEGA LETA

Še nerešen problem prostorske stiske na openski osnovni šoli «France Bevk»

Ogromna večina slovenskih staršev zavrača cepitev šole

Skoraj dva meseca po začetku šolskega leta še ni bil rešen problem prostorske stiske na openski osnovni šoli «France Bevk». Stvar je sicer razmeroma preprosta (šoli manjkata ena učilnica in prostor za ravnateljstvo), problem pa je nastal zaradi poskusa šolskega skrbnika, da bi šolo razcepil z začasno izselitvijo treh razredov v prostore šole v okraju Villa Carsia.

Protestna akcija staršev (dve enourni stavki in odpoved popoldanskim izmenam) je rodila prvi rezultat. Po posredovanju prefekture je bil na skrbništvu sestanek med predstavniki slovenske in italijanske šole, da bi poiskali skupno prijateljsko rešitev. Žal se je srečanje izjalovilo, predvsem zaradi ostre nepopustljivosti italijanske ravnateljice doktorice Fumo, ki je dejansko preprečila kakršnokoli rešitev, obenem pa zavračala možnost, da bi se v prostore v okraju Villa Carsia preselila sama ali njeni razredi, čeprav v tej novi šoli deluje že osem razredov italijanske šole in prostora ne manjka. Očitno raje dela gnečo na osrednji šoli in s tem preprečuje možne rešitve, tudi take, ki bi ne terjale prav nobenih selitev iz poslopja.

To so ugotovili starši na zadnjem zborovanju, ki je bilo prejšnji teden. Da bi preprečili špekulacijo s tem, ali se zares ne strinjajo z razcepitvijo šole, so starši izvedli podrobno anketo. To je dokazala, da 91 odstotkov staršev zavrača cepitev, sprejema pa jo 5 odstotkov. Ostale 4 odstotke pa je bilo vzdržanih. Glasovali so vsi.

Na tej osnovi so se openski starši obrnili na pristojne oblasti — šolsko skrbništvo, prefekturo, deželno šolstvo komisijo — naj ukrepajo in upoštevajo predvsem dvoje: openska slovenska šola je v svoji celovitosti zaščitena v posebnem statutu londonskega memoranduma in iz tega izhajajočih mednarodnih dogovorov, poleg tega pa tudi ustanovni odlok predsednika republike natančno določa, da je njen sedež na Trgu Montere, torej pri tramvajski postaji. Slovenski starši so bili za prijateljski govor, a se je izjalovil zaradi nepopustljivosti in nedovzetnosti predstavnikov sosednje italijanske šole. Častno izjemo je, resnici na ljubo, predstavljal zastopnik staršev šole v okraju Villa Carsia. Prav ta je na sestanku pri skrbniku vprašal, zakaj bi ne izselili v novo poslopje enega ali dva italijanska razreda ali didaktično ravnateljstvo, ki ga tam čakajo udobni prostori, medtem ko deluje danes v neki učilnici. Ta predlog sedaj poudarjajo slovenski starši, ki v svojem pismu oblastem opozarjajo, da ni njihova dolžnost zagotoviti šolam ustrezne prostore.

Na Opčinah se medtem širijo govorice, da utegne priti do «politike trde roke». Spet drugi vedo povedati, da se med odgovornimi ukvarjajo celo z mislijo o skorajšnji ukinitvi slovenskih šol v Gabrovcu in Briščikih, od koder bi nato vozili otroke v okraj Villa Carsia, kjer bi radi naselili nekaj openskih vzporednic.

Upati je, da so govorice povsem neutemeljene in brezpredmetne, kajti v nasprotnem primeru bi morala na take naklepe ostro odgovoriti celotna slovenska javnost.

Danes stavka na trgovinski zbornici

Tudi na tržaški trgovinski zbornici, kakor tudi na zbornicah v Gorici, Vidmu in Pordenonu, bo osebje danes ves dan stavkalo. Protestno manifestacijo so skupno oklicale sindikalne organizacije CGIL, CISL, UIL in avtonomni sindikat, in sicer z namenom, da bi opozorile javno mnenje na nedopustno vedenje pristojnih vladnih organov. Ti so namreč odklonili začetek pogajanj za obnovo delovne pogodbe, katere veljavnost zapade 31. decembra letos. Pravzaprav gre za pogodbo, ki je veljala praktično do leta 1975, kajti novi pogodbi, za triletji 1976-78 in 1979-81, se doslej sploh nista izvajali v celoti.

Kongres o vzdrževanju tehničnih naprav

V tržaškem Avditoriju se je včeraj začel X. vsedržavni kongres članov Italijanske zveze za vzdrževanje tehničnih naprav AIMAN, pri katerem sodelujeta tudi inženirska fakulteta tržaške univerze in družba Trieste - Consult. Kongresiste je v imenu deželne uprave in glavnega mesta Furlanije-Julijske krajine pozdravil deželni odbornik za promet Rinaldi. Najavljena je bila tudi prisotnost ministra za raziskave Tesinija, ki pa se je opravičil, ker je zadržan v Bruslju. Kongres bo trajal do vključno četrtka.

Včeraj se je sestala deželna skupščina

Včeraj se je sestal deželni svet Furlanije - Julijske krajine, ki je imel na dnevnem redu celo serijo interpelacij svetovalcev ter odgovorov pristojnih deželnih odbornikov. Med drugim je svet izglasoval zakon, ki ureja zdravstveni in socialni normativ v deželi po ukinitvi zdravstvenih konzorcijev, katerih dejavnost so sedaj skoraj v celoti prevzele Krajevne zdravstvene enote. Deželna skupščina je nato začela obravnavati zakonske osnutke o vključevanju handikapiranih oseb v delovne procese z namenom, da jih združi v en sam zakon. Razprava o tem vprašanju se bo nadaljevala danes.

ZA UREDITEV VPRAŠANJA O MILJSKI LADJEDELNICI

Pred skorajšnjim sestankom z ministrom De Michelisom?

V tem smislu se je obvezal deželni odbornik De Carli med včerajšnjim srečanjem s predstavniki sindikatov

Minister za državne soudeležbe De Michelis bo morda čez kakih deset dni zopet sprejel tržaško odposlanstvo, da se z njim domeni glede dokončne rešitve miljske ladjedelnice Cantieri Aldo Adriatico. Na rimskem sestanku bi se morali sporazumeti o dveh bistvenih točkah: o zagotovitvi nadaljnje redne zaposlitve delavcem CAA in o takojšnji ustanovitvi mešane družbe Fincantieri-Friulia, ki naj prevzame miljski obrat v celem.

Obvezo v tem smislu je izrekel podpredsednik deželnega odbora in odbornik za industrijo De Carli, ko se je včeraj dopoldne sešel v Miljah z županom Bordonom, podžupanom Rossinijem, načelniki svetovalskih skupin, zastopstvom pokrajinskega vodstva enotne sindikalne zveze CGIL-CISL-UIL in predstavništvom tovarniškega sveta ladjedelnice. Snidenju je prisostvovalo večje število prizadetih delavcev, ki so že mesece in mesece vpisani v dopolnilni blagajni, ne da bi sploh vedeli, kaj jih čaka.

Delavstvo, sindikalisti in miljska občinska uprava, ki se skupaj s krajevnim demokratičnim prebivalstvom že dolgo bori za ohranitev najpomembnejšega industrijskega obrata v občini, so odborniku De Carliju predočili nujo, da se žgoče vprašanje razreši najpozneje do konca tekočega leta. Po eni strani so zahtevali, naj se nemudoma ustanovi mešana finančna družba Fincantieri-Friulia, ki bi v bodoče morala upravljati miljski obrat v razmerju 51 oziroma 49 od sto; družba naj prevzame tako zemljišče, ki ga zasega ladjedelnica s pritiklinami kakor vse stroje in opremo, nato pa brž poskrbi za pogon nove industrijske proizvodnje, kakor se je bila Fincantieri pred časom že obvezala nasproti Forlaniju in samemu De Michelisu. Po drugi strani pa je treba kakšnim 330 delavcem CAA, kolikor jih je pač še ostalo po izbruhu krize, najpozneje do konca letošnjega decembra najti novo zaposlitev v tem ali onem podjetju s poldržavno režijo na območju tržaške pokrajine. Takšna zaposlitev naj bo načeloma seveda le začasna: kdor bo zahteval povratek na delovno mesto v Milje, mu bo treba obvezno ustreči.

Važno za upokojence

Zavod za socialno skrbstvo INPS sporoča, da so začeli na poštah in na bankah izplačevati zaostanke na pokojnine vrst VO (starostne), IO (invalidske) in SO (po umrlih upokojencih). Gre za vsote, ki znašajo 10.000 lir na mesec od 1. julija 1980, 12.200 od 1. januarja 1981, 13.200 od 1. julija 1981 in 13.700 od 1. septembra 1981). V bistvu gre za dodatke, ki pripadajo upokojencem, katerim se je pri INPS nabralo več kot 780 tedenskih prispevkov (kar ustreza razdobju 15 let).

Danes tradicionalno martinovanje na Proseku

Svetega Martina dan je na Proseku že od nekdaj tudi veselja dan. Vsakega enajstega novembra — tega dne leta 397 so v Toursu pokopali francoskega svetnika, po katerem se martinovanje tudi naziva — se na Devinščini hrumno razporedi gruča furlanskih, pa tudi padovskih prašičerejcev, željnih, da vnovčijo kar največ milo cvilečih pujskov. V preteklosti so prašičke kupovali predvsem kmetje s Krasa in iz Brega, a tudi marsikateri Tržačan s hišo in dvoriščem v predmestju, ki si je želel zagotoviti pršuta in klobas bolj poceni. Kupčije pa nikdar niso šle kot po olju: najsi je cena «kukca» bila ugodna ali pa visoka, vselej je kupec barantal. Kako bo danes, ko smo v vrtincu inflacije?

Poleg rejcev izkoristijo martinovanje tudi kramarji: sredi Proseka postrojijo svoje zložljive stojnice, nato pa glasno vabijo mimoidoče, naj otroku privoščijo igračo, ženi ruto ali lonec, pa še obutev, obleko in tako naprej. Nekdaj je razstavljeno blago bilo namenjeno skoraj izključno kmečkemu življu, bila je to kuhinjska posoda, bile so pletene košare in poleh njih raznovrstno orodje; danes je vse bolj «moderno», ljudje pa zvečina nezaupljivo zrejo v kramarje, češ, saj sodite v preteklost. So seveda tudi taki, ki neprestano zrejo v preteklost.

Tudi najmlajši pridejo na svoj račun: na travniku ob proseškem trgu jim je na voljo veselični prostor ali, kot temu pravimo danes, lunapark.

Za večino zvestih obiskovalcev martinovanja pa je njegov čar drugje: v domači jedači in vinski kapljici. Gostilničarji so se na današnji praznik dobro založili, a že od nedelje je v Soščevi hiši «Martinova osmica», v kateri strežejo tudi fancje z dušo; za osmico so poskrbeli člani Amaterskega odra «Jaka Štoka» s sodelovanjem ženskega pevskega zbora «Prosek - Kontovel». Če bodo Prosekani iznenadili goste še s kako drugo osmico, tega ne vemo, a po tradiciji bi osmic le moralo biti več. Kajti starodavno ljudsko izročilo pravi, da vinogradnik na Martinovo toči vino novo; legenda o svetniku, kakor so si jo že pred mnogimi stoletji raztolmačili preprosti ljudje, pa govori o tem, da je tudi Martin rad pogledal čaši v dno, čeprav v ikonografiji o tem ni sledu.

Zgodovina pa navaja, da je Martin kot mlad cesarski konjenik z mečem razparal lastni plašč in ga polovico daroval napol golemu siromaku, da se obvaruje pred hudim mrazom. V resnici te dni na Krasu reže do kosti in prirediteljem martinovanja želimo, da bi tudi njim «pokrovitelj» prizanesel: z otoplitvijo, a tudi vedrim nebom. Sicer pa stari ljudje pravijo: najboljše zdravilo proti mrazu sta sladka kapljica in nabrušenje petá ob Martinovem plesu. (dg)

ZARADI PROSTORSKE STISKE NA TRGOVSKI

Slovenski dijaki bodo danes stavkali

Včeraj se je sestal koordinacijski odbor dijakov slovenskih višjih srednjih šol ter razpravljal o nekaterih perečih vprašanjih, ki tarejo naše tržaške višje šole in slovensko šolo na splošno. V ta namen je koordinacijski odbor izglasoval krajši dokument, ki ga bodo danes razdeljevali na šolah, in proglasil za danes stavko dijakov višjih srednjih šol. Vsi dijaki se bodo zbrali danes ob 8. uri pred licejem «France Prešeren» in od tod krenili v sprevodu po mestnih ulicah vse do sedeža pokrajine, kjer bodo zahtevali srečanje s komisarjem. V dokumentu dijaki med drugim zahtevajo takojšnjo rešitev prostorske stiske na tehničnem zavodu «Žiga Zois» ter predlagajo popravek k varianti 25 regulacijskega načrta, ki predvideva uporabo bivše psihiatrične bolnišnice v univerzitetne namene ter izključuje iz tega načrta višje srednje šole. V dokumentu nadalje dijaki pozivajo tudi profesorje, da se pridružijo stavki in pristopijo k manifestaciji.

Panama odkupila dve ladji Italcantieri

Tržaška družba Italcantieri je te dni prodala panamskima družbama «Witan Enterprise» in «Woodmere» dva 16.500-tonski ladji «multipurpose», ki ju je zgradila po naročilu genovskega ladjarja Magliverasa, a ki ju slednji ni mogel prevzeti zaradi pomanjkanja denarja. Gre za dve enoti — za kateri sta panamski družbi odšteli 18 milijonov 750 tisoč dolarjev — ki lahko sprejmeta po 600 kontejnerjev, 25.000 kub. metrov žitaric in po nekaj tovornih vozil.

TPPZ na Tolminskem

Tržaški partizanski pevski zbor «Pinko Tomažič» bo v soboto, 14., in nedeljo, 15. novembra, gostoval na Tolminskem s tremi celovečernimi koncerti, ki bodo sovpadli s Festivalom revolucije in glasbe. Festival se odvija že vrsto let po raznih krajih Slovenije, a več let je njegov stalni gost tudi tržaški partizanski vokalno-instrumentalni ansambel. Na festivalu nastopajo simfonični orkestri, operne hiše, baletni ansambli, dramska gledališča, pevski zbori, solisti in folklorne skupine.

TPPZ «Pinko Tomažič» bo koncertiral v Tolminu, Kobaridu in Desklah. Pevci, orkestraši in recitatorji se bodo na gostovanje odpeljali v soboto popoldne ob 16. uri, in to z avtobusi iz Lipice naravnost v Tolmin.

Violončelist Majsky v Koncertnem društvu

Na drugem abonmajskem koncertu Tržaškega koncertnega društva se je v gledališču Rossetti predstavil številnemu občinstvu violončelist Misha Majsky ob spremljavi pianistke Helene Warwarowske. Oba sta bila rojena v Sovjetski zvezi in tam sta tudi študirala, nakar je Majsky emigriral v Izrael, Warwarowska pa v Francijo, kjer sta študije nadaljevala oziroma izpolnjevala. Oba sta tudi dosegla vrsto pomembnih mednarodnih nagrad. V Moskvi je imel Majsky za učitelja tudi slavnega Rostropoviča.

Majsky je tako lahko pokazal vrhunsko šolo, v kateri si je pridobil virtuozno tehniko, ta pa je tudi osnova za lepoto zvoka, ki jo izvablja iz inštrumenta in mojstrsko niansira med nežnimi pianissimi božajočega dotika loka na strune, in med fortissimi, ki pa nikoli ne izgubijo na tonski barvitosti in intonančni jasnosti. Tako smo lahko poslušali v prvem delu tristavčni Haydnov Divertimento v D-duru in Franckovo Sonato v A-duru, ki jo običajno izvajajo violinisti, katere spontana inventivnost pa prihaja izredno lepo do veljave tudi v izvedbi s čelom, posebno še, če je inštrument v rokah polnokrvnega mojstra in če mu je tudi pianist enakovreden interpret.

V drugem delu koncerta smo poslušali najprej eno od šestih Bachovih Suit (št. 2 v d-molu BWV 1008) za čelo solo v sedmih stavkih, na koncu pa še Italijansko suito Stravinskega, transkripcijo na Pergolesijevo glasbo v petih stavkih. Obe skladbi je Majsky ob natančni in občuteni spremljavi pianistke Warwarowske izvedel v polnem liričnem zanosu v obeh Eglogah in v pestrem virtuozizmu v Giai.

V dodatku je nudil poslušalcem še romantični Nocturno Čajkovskega in požel skupno s svojo partnerico dolgotrajen aplavz.

MALA ČRNA KRONIKA

Invalid z land-roverjem s ceste: 60 dni prognoze

Sinoči ob 19. uri so z rešilcem RK prepeljali v glavno bolnico 57-letnega upokojenega invalida Bruna Baisa, ki je tudi handikapiran. Nesrečnik — brez noge — je nekoliko prej zadobil izredno težke poškodbe v prometni nesreči. Ko se je z land-roverjem spuščal po Ul. Pellegrini (z Rocolske ceste proti Ul. Marchesetti), so mu domnevno popustile zavore in z vso silo je trčil v hišni zid.

Na nevrokirurškem oddelku, kjer bo moral ležati kar dva meseca, so mu ugotovili: silovit udarec v obraz s široko rano na čelu in hudim zlomom nosu, nadalje zlome edine — leve — noge in dodatni zlom v kolenu, verjetni zlom prsnice in domnevni prelom več reber. Na kraj nesreče so prihiteli mestni redarji.

Padla sta z drevesa

Tržaški občinski uslužbenec, 42-letni vrtnar Antonio Pepe iz Ul. S. Teresa 4, je med klestenjem vejevja v Ul. Del Monte padel z drevesa — z višine kakih 4 metrov — in si zlomil desni gleženj in piščal ter izpahnil levo ramo. Na ortopedski kliniki glavne bolnice so ga sprejeli s prognozo ozdravljenja v 40 dneh.

Enaka usoda in v isti ulici je doletela 41-letnega vrtnarja Agostina Milanovicha, ki je prav tako občinski uslužbenec in je prav tako klestil veje. Dobil je močan udarec v glavo z domnevnim možganskim pretresom; zdravil pa se bo 8 dni na nevrokirurškem oddelku glavne bolnice. Milanovich stanuje v Ul. Zovenzoni 6.

Poskus vloma v Sesljanu

Agenti devinsko-nabrežinskega komisariata so pozno sinoči aretirali 25-letnega jugoslovanskega državljana Dragiša Sariča iz Beograda in 30-letnega Williama Della Valle, ravno tako po rodu Beograjčana, a s stalnim bivališčem v Sesljanu št. 208. Della Valle je že star znanec policije, med drugim zaradi nakupovanja ukradenih avtomobilov.

Sarič in Della Valle sta hotela vlomiti v trenutno nenaseljeno vilo v Sesljanu št. 15/2, ki je last Liliane Jelen por. Meot, rojene leta 1947 v Komnu, toda sosedi so ju zapazili in pozvali na pomoč leteči oddelek. Agenti so zlikovca zasačili, ko sta se skušala skriti za neki avtomobil, oziroma grm. Pri njiju so našli orodje za vlamljanje.

Prometna nesreča pismonoše

Poštni uslužbenec Andrea Pettener (22 let) iz Ul. Delmestri 10 je na Garibaldijevem trgu z vespo trčil v alfa sud, ki ga je upravljal Giuseppe Scarzella iz Mesine. V nesreči si je izpahnil desno ramo in ranil levo koleno ter gornjo ustnico. Prepeljali so ga na ortopedski oddelek glavne bolnice, kjer bo predvidoma ležal 30 dni.

Okradli so lekarno

V noči od sobote na nedeljo je neznana roka odnesla iz lekarne «Due Lucci» (Ul. Ginnastica 44) večjo količino zdravil, ki vsebujejo mamilna sredstva. Zmanjkalo je tudi 30.000 lir.

Študent z vespo v avto

Na ortopedskem oddelku glavne bolnice so sprejeli 19-letnega študenta Paola Blusija iz Milj. Z vespo je v D'Annunziovem drevoredu trčil v ford fiesta, ki ga je upravljal 77-letni Mario Franceschi, prav tako iz Milj. Mladenič si je poškodoval desno koleno in levo roko ter se bo zdravil domnevno 30 dni.

Nesreča elektrikarja na delu

Elektrikar Raffaele Sanvitale iz Ul. Canciani 4 (36 let) je med delom v elektrocentrali čistilnice Aquila nerodno stopil in nehote z rokama dregnil v naelektren kabel: tok mu je povzročil opekline tretje stopnje na desnem sredincu in levem palcu. Prepeljali so ga na dermatološki oddelek glavne bolnice s prognozo okrevanja v 30 dneh.

Razna obvestila

Društvo slovenskih upokojencev priredi v petek, 13. novembra, ob 17. uri v Gregorčičevi dvorani, Ul. sv. Frančiška 20, večer posvečen pesniku Simonu Gregorčiču, ob 75-letnici njegove smrti. Na sporedu bo govor o pesnikovem življenju in delu, petje in recitacije. Sodelovali bodo Ljubica Berce, Zlata Rodoškova in Stane Raztresen. Vljudno vabljeni.

KD SLOVAN sporoča, da so pevske vaje ob torkih in petkih, ob 20.30 (skupno za moške in ženske).

Sekcija KPI «Marij Matjašič - Milan» Barkovlje priredi v soboto, 14. novembra, ob 18. uri v dvorani PD Barkovlje (Ul. Cerreto 12) praznik ob obletnici oktobrske revolucije in manifestacijo za mir. Vljudno vabljeni.

Glasbena matica obvešča svoje abonente, da je koncert mladinskega pevskega zbora Glasbene matice napovedan za petek, 13. novembra, prenešen na torek, 17. novembra.

KD Slavko Škamperle vabi na filmski večer, ki bo v petek, 13. novembra, ob 20.30. Sergio Nodus bo predvajal film s svojega potovanja «Afrika crossing».

Razstave

V galeriji Torbandena bo od 12. novembra razstavljala Carla Tolomeo. Razstava bo odprta do 26. t.m.

KD Vesna prireja v petek, 13. novembra, ob 20.30 v domu A. Sirk v Križu odprtje razstave slik domačina Danila Košute. Avtorja bo predstavila Barbara Gruden.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 11. novembra
MARTIN
Sonce vzide ob 6.59 in zatone ob 16.39 — Dolžina dneva 9.40 — Luna vzide ob 16.50 in zatone ob 5.53
Jutri, ČETRTEK, 12. novembra
EMIL

Vreme včeraj: najvišja temperatura 8,3 stopinje, najnižja 3,2, ob 18. uri 6,8 stopinje, zračni tlak 1025,1 mb rahlo narašča, veter 8 km na uro severovzhodnik, vlaga 30-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 16 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Gieda Bertogna, Riccardo Penco, Janet Andreini.

UMRLI SO: 80-letna Albina Ieicich vd. Kovacic, 49-letna Irene Esposito por. Siroki, 79-letni Matteo Studencich, 70-letna Laura Candotti, 71-letna Giustina Metlica vd. Stefani, 80-letna Iolanda Galuppo vd. Dellasavia, 61-letni Francesco Ruggier, 80-letna Anna Mozina vd. Maluta, 78-letni Mario Zago, 81-letni Giacomo Svara, 68-letni Giuseppe Colarich, 71-letna Olga Carpani vd. Marcolin, 74-letna Elvina Gullin, 62-letna Anna Braiuca vd. Improta, 85-letna Ines Marconi vd. Deangelis, 78-letna Enea Capolla, 81-letni Giuseppe Koblar, 70-letna Maria Teresa Gialuz por. Zorzin, 64-letni Mario Vidusso.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Trg S. Giovanni 5, Campo S. Giacomo 1, Ul. dei Soncini 179, Ul. Revoltella 41.
(od 8.30 do 13. in od 16. ure do 20.30)
Trg Garibaldi 5 in Ul. Diaz 2.
NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Trg Garibaldi 5 in Ul. Diaz 2.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 21. do 8. ure tel. 732 627, predpraznična od 14 do 21. ure in praznična od 8. do 20. ure, tel. 68 441.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228 124; Bazovica: tel. 226 165; Opčine: tel. 211 001; Prosek: tel. 225 141; Božje polje Zgonik: tel. 225 596; Nabrežina: tel. 200 121; Sesljan: tel. 209 197; Žavlje: tel. 213 137; Milje: tel. 271 124

Prispevki

V spomin na Vincenca Pangerca daruje N.N. 75.000 lir za Tržaški oktet.

Namesto cvetja na grob Vincenca Pangerca daruje N.N. 75.000 lir za Tržaški oktet.

Namesto cvetja na grob Vincenca Pangerca darujeta Avguština in Ludvik Švab 10.000 lir za KD Valentin Vodnik.

V isti namen daruje družina Šavron iz Doline 10.000 lir za KD Valentin Vodnik.

Ob 5. obletnici smrti Antona Švaba se ga spominja družina Švab in daruje 10.000 lir za KD Valentin Vodnik.

V spomin na Walterja Purgherja daruje Dorka Bandi 5.000 lir za KD Valentin Vodnik.

Namesto cvetja na grob Patricija Košute daruje Livio Caharija 20.000 lir za mladinski odsek KD Vesna.

V spomin na Josipa Miliča daruje žena Olga 10.000 lir za Center za rakasta obolenja in 10.000 lir za Skupnost družine Opčine.

V spomin na Patricija Košuto daruje Robi Gorup 10.000 lir za KD Vesna.

Odbor PD Kolonkovec (Ženjan 46) izraža globoko sožalje Adrijani in Liviu Stefaniju ob izgubi matere Justine.

Sporočamo, da bo pogreb

Justine Metlike vd. Stefani

jutri, 12. novembra, ob 12.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Škedenj in ne danes kot je bilo prvotno najavljeno.

SVOJCI

Trst, 11. novembra 1981

Shod delavcev Detroit v Trstu

Delavci tržiškega obrata Detroit, ki mu grozi zapora, so včeraj ponovno priredili protestno manifestacijo po mestnih ulicah. Za nekaj časa so tudi zasedli dvorišče palače v Ul. Carducci, kjer ima sedež deželna vlada ter zahtevali srečanje z odbornikom za industrijo De Carlijem. Svoj protest pa so nato tržiški delavci sklenili pred palačo deželnega sveta

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

Kulturni dom

V petek, 13. novembra, ob 16. uri — Abonma red «J»
V soboto, 14. novembra, ob 20. uri — Izven abonmaja.

FERDO KOZAK

PUNČKA

dramatična zgodba v 5. slikah

Kino

Ariston 16.00 «Sogni d'oro». Režiser Nanni Moretti.
Ritz 17.30 «Solo per i tuoi occhi». Roger Moore.
Eden 18.00 «I predatori dell'arca perduta».
Grattacielo 16.30—22.15 «Il turno». Paolo Villaggio in Laura Antonelli.
Fenice 15.45 «Bronx 41. distretto polizia». Paul Newman. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Cristallo 16.30 «Excalibur».
Aurora 16.15 «Taxi driver». Prepovedan mladini pod 14. letom.
Capitol 16.30 «Storie di ordinaria follia». Ornella Muti. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Moderno 16.00 «Mia moglie torna a scuola». Prepovedan mladini pod 14. letom.
Nazionale 16.00 «Maschi bollenti per femmine bagnate». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Filodrammatico 15.15 «Minorenni supersexy». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Vittorio Veneto 16.30 «Sex Pistols».
Mignon 16.00 «Fantasia».
Radio 16.00 «Sex emotion». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Lumiere Danes zaprto.

Gledališča

ROSSETTI
Gledališka sezona 1981/82: 10 predstav v abonmaju. Informacije in rezervacije pri raznih podjetjih, šolah, društvih in sindikatih. Popusti za delavce, študente in upokojence. Informacije pri Teatru Stabile, tel. 567-201/2/3 in pri glavni blagajni v Pasaži Protti.

Danes ob 17. uri red «sreda», bo gledališče Centro Teatrale Bresciano uprizorilo Ibsenovo delo: «Hedda Gabler». V glavni vlogi Valeria Moriconi. Režiser Massimo Castri.

AVDITORIJ
Od 13. do 28. t.m. Laboratorij - predstava z lutkami Podrecce za osnovne in nižje srednje šole. Rezervacije tel. 567-201.

VERDI
Wagnerjeva opera «Valkira», v nemškem izvirniku, bo na sporedu v soboto, 14. t.m., ob 19.30 (red A/E).

Muzikolog Franco Serpa bo predstavil opero danes ob 18.30 v veliki dvorani Krožka za kulturo in umetnost.

Prosveta

SKD Tabor - Opčine priredi v nedeljo, 15. t.m., ob 17. uri v prosvetnem domu na Opčinah gostovanje mladinske gledališke skupine KD «F. Prešeren» iz Boljunca z delom **«S kakšno pravico ti rečem dober dan?»** (S. Verč - M. Kravos), režija S. Verč, glasba P. Ota. Izvaja ansambel Dober dan.

Ob 25. obletnici poroke

JOLANDE *in* ALOJZA MILIČ

jima iskreno čestitata in želita še mnogo srečnih skupnih let

Anita in Mauro.

Čestitke

Danes praznuje rojstni dan BERNARDA OLENIK. Mnogo sreče in veselja, predvsem pa zdravja, ji želijo svakinja Lojza ter Nadja z družino.

Danes praznuje rojstni dan draga nona ANA iz Boljunca. Vse najboljše ji želijo sin Guerrino, snaha Silvana ter vnuka Denis in Marina.

Danes slavi rojstni dan MILKA PERČIČ. Vse najboljše ji želijo Ivanka, Marta, Igor, Nataša, posebno še družina Simoneta ter vsi, ki jo imajo radi.

Danes praznujeta rojstni dan PEPKA MALALAN in VESNA SMOTLAK. Vse najboljše ter mnogo zdravja in zadovoljstva jima želijo družine Malalan, Smotlak in Tavčar. Čestitkam se pridružujeta Milka in Igor.

Danes praznuje 18. rojstni dan IGOR CEJ. Vse najboljše mu želijo mama, tata in brat Danijel.

Mali oglasi

telefon (040) 7946 72

PRODAM motorno kolo «ciao» v dobrem stanju. Tel.: 040/228-164.

NUJNO rabim harmoniko 80/120 basov. Telefonirati na št. 0481/882179.

PRODAMO nov molzni stroj. Telefon: 040/229-345.

PRODAM A-112 elegant v dobrem stanju, letnik 78. Telefonirati v popoldanskih urah na št. 040/229-239.

PRODAM traktor s prikolico. Tel. 231-853.

PRODAM plašč 5-letnega dečka. Telefonirati na št. 71322.

DAJEM v najem mlekarno-bar v centru mesta slovenski družini. Telefon 911-119 v večernih urah.

PRODAM nov grelec na gorivo olje in drva za 600.000 lir. Telefonirati v večernih urah na št. 0481 - 78173.

15-LETNI fant, ki je dokončal obvezno šolo, išče zaposlitev. Telefon: 228-318.

PRODAM fiat 1100 R v dobrem stanju po izredno ugodni ceni. Telefonirati na št. 040/71101.

16-LETNI fant išče prvo zaposlitev kot prodajalec. Telefonirati po 16. uri na št. 200-707 ali v jutranjih urah na št. 200-420.

UGODNO prodam avto fiat 500 v dobrem stanju. Telefonirati na štev. 228-131 po 18. uri.

UGODNO prodam matra simco bagheera v odličnem stanju. Telefon 040/211688 ali 211465.

128 coupè 1100 v dobrem stanju prodam po ugodni ceni. Telefon 040/743071.

25-LETNI uradnik, z diplomo višje srednje šole, s pridobljeno izkušnjo, z namenom izboljšave, išče primerno zaposlitev. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, pod šifro «Zaposlitev».

Tržaška knjigarna

Ul. sv. Frančiška 20

vabi jutri, **12. novembra, ob 18. uri** na srečanje ob izidu novega romana pisatelja **Alojza Rebule**

ZELENO IZGNANSTVO

Poleg avtorja se bosta srečanja udeležila:

Pavle Merku, ki bo knjigo predstavil in

Drago Jančar, od založbe Slovenska matica iz Ljubljane.

Odlomek iz romana bo prebral **Anton Petje**

IZVEDELI BOMO, KOLIKO NAS JE

POPIS PREBIVALSTVA SE DANES ZAKLJUČI

Popisovalci, v glavnem mladi ljudje, so opravili zelo zahtevno delo

Danes se zaključijo operacije v zvezi z ljudskim štetjem. V glavnem so mladinci, ki so obiskali družine na svojem domu, trgovce in pisarne ter vsa druga podjetja, zaključili svoje delo. Še vedno pa je nekaj zamudnikov. Marsikoga niso popisovalci našli na domu, zato pa imajo vsi tisti, ki sploh niso dobili popisne pole, ali pa jo imajo na svojem domu, popisovalca pa ni bilo k njim, možnost danes priti na pristojno občino in kar tam izpolniti popisno polo.

V goriški občini je delo popisovalca opravljalo nekaj manj kot sto oseb. V glavnem so bile to mlade osebe, predvsem študentje. V mestu se je precej šušljalo, da so delo popisovalca vršili občinski uslužbenci v svojem prostem času, in da so ti odvzeli delo študentom in brezposelnim. Zdi se pa, da so le trije občinski uslužbenci vršili delo popisovalca, vse drugo so opravljali mladi, ki bodo vsak prinesli domov nekaj stotisočakov, morda še kaj več potem ko je rimska vlada odobrila nekatere poviške in dodatke.

V Gorici ni bilo kontestacij glede plačila, kot se je zgodilo v drugih mestih naše dežele in še posebej v Trstu. Mladi so normalno vršili svojo službo in v glavnem že izročili pristojnim občinskim upravam izpolnjene popisne pole.

Marsikdo od popisovalcev bo najbrž, zlasti v podeželskih občinah, želel nesti popisne pole na občino jutri zjutraj, kajti popoldne so občinski uradi zaprti. Jutri pa bodo najbrž tudi občinski uradniki stavkali, v okviru splošne stavke, zaradi tega bodo morali te popisne pole izročiti v četrtek zgodaj.

V zvezi z vestmi iz Tržiča, da so tam popisovalci ugotovili, da je tisoč praznih stanovanj, je občinska uprava v Tržiču izdala uradno poročilo v katerem je rečeno, da so te trditve iz trte izvite in da ni bilo moč na nikak način ugotoviti komurkoli te številke o prostih stanovanjih.

Na občinah bodo morali pregledati vse popisne pole do 19. novembra, sestaviti nekatere lestvice, potem pa bodo občinski funkcionarji te pole izročili funkcionarjem osrednjega statističnega urada.

Seminar za učitelje na osnovnih šolah

Danes popoldne ob 15.30 se prične v šolskih prostorih v Ul. Brolo, vsakoletni seminar za slovenske osnovnošolske učitelje didaktičnih ravnateljstev Gorica in Doberdob. Seminar bo danes, v petek, in prihodnjo sredo, vedno v popoldanskem času, tako da ne pride do okrnjenja dopoldanskega pouka.

Tiskovna konferenca krščanske demokracije o KZE

Danes se v Gorici sestane odbor krajevne zdravstvene enote. Razpravljal bo o izvolitvi predsednika in podpredsednika. Če ju bo izvolil, to je vprašanje zase. Praviloma bi ju moral, toda nič ne bi bilo v odložitvi nenormalnega, ko pa je bil že sam predsednik «nenormalno» izvoljen.

Morda bomo kaj več o zadevi vedeli danes po tiskovni konferenci, ki jo o stanju v KZE sklicuje krščanska demokracija.

Sporazum v Inteco

V tovarni Inteco so delavci in delodajalec dosegli sporazum o nadaljnjem delu v tovarni. Zaradi odhoda nekaterih delavcev jih je bilo sedaj v službi premalo (okrog 70). Podjetje bo vzelo v službo manjkajoče delavce, tako da bo lahko produkcija kontejnerjev normalno stekla.

PRIPRAVE NA VOLITVE V RAZNE ŠOLSKE SVETE

Tudi na slovenskih šolah se pripravljajo na volitve v razne šolske svete. Kot že vemo, tudi letos bodo na slovenskih šolah le volitve v razredne in zavodne svete, v pokrajinske in okrajne šolske svete pa ne bomo volili, ker nam šolska oblast noče dati primerne avtonomije.

Na sestankih, ki so bili v teh dneh, so starši na raznih šolah že izbrali tiste med njimi ki jih bodo v prihodnje zastopali. Taka sestanka sta že bila na klasičnem liceju «Primož Trubar» in na trgovskem zavodu «Ivan Cankar». Kandidati so že izbrani.

Sestanki staršev so nudili ravnateljem priliko, da so se z njimi pogovorili. Na klasičnem liceju je ravnatelj dr. Rener povedal, da pouk normalno poteka, da niso imeli težav s profesorskim kadrom, da bodo priredili v kratkem Levstikovo in Vergilovo proslavo. Zaradi težav v šolski blagajni v tem šolskem letu ne bo belega tedna in najbrž niti večdnevnega izleta po Italiji. Nadomestili bodo to rekreativno in poučno dejavnost z enodnevnimi izleti na sneg in poučnimi izleti v bližnje kraje.

Na trgovskem zavodu «Ivan Cankar» pa je ravnateljica dr. Winkler - Veselova obrazložila, kako so potekali dogodki o prostorih za to šolo, ki se bo morala seliti najbrž še v tem šolskem letu. Tako iz njenih izvajanj kot iz onih staršev pa je bilo jasno, da morajo biti zagotovljeni prostori za to šolo, taki prostori, ki ustrezajo šolskim prostorom.

Občni zbor SMReKK

V nedeljo so člani Slovenskega mladinskega rekreativnega kulturnega kluba v Gorici imeli občni zbor. Iz daljšega poročila, ki ga je podpisal Marko Bukovec, povzemamo nekaj glavnih misli. Predsednik SMReKK Goran Rustja je v poročilu dejal, da je bila prva polovica lanske sezone uspešna, nato pa je društvo zašlo v daljšo krizo, katere posledice niso še povsem izbrisane. Iz tajniškega poročila je razvidno, da je društvo uspešno delovalo na področju rekreacije, precej vrzeli pa kaže kulturno delovanje, saj so imeli lani le dve tovrstni prireditvi. «Te ustvarjalne revščine je v prvi vrsti krivo preskromno zanimanje pri članih samih za kulturno delo, v veliki meri pa tudi nerazumevanje ostalih organizacij, ki delujejo v okviru ZSKP, za nekatere pobude SMReKK. Društvo je namreč v pretekli sezoni nameravalo organizirati, med drugim, tudi Prešernovo proslavo, okroglo mizo o referendumih, ki so jih predložili radikalci in študijske dneve v Žabnicah, v sodelovanju s pevci zbora Lojze Bratuž. Ni bilo samo društvo krivo, če te pobude niso bile uresničene.»

Seveda je poročilom sledila živahna debata, še posebej o tem ali je umestno, da društvo še vnaprej vztraja na poti kulturne in ideološke nezavisnosti. Stari odbor je dobil zaupnico, zatem pa je občni zbor zaključil Davorin Devetak. Spomnil se je pokojnega Edvarda Kocbeka, pesnika, pripovednika, esejista in krščanskega filozofa ter politika, ki je bil med glavnimi pobudniki in soustvarjalci enotnega nastopa slovenskega naroda proti italijanskemu in nemškemu okupatorju.

ARETIRALI SO JIH ŽE PRED MESECEM DNI

Šest oseb v preiskovalnem zaporu zaradi tihotapstva cigaret na veliko

Med aretiranimi štirje finančni stražniki - Tovornjaki polni cigaret so prihajali v Italijo skozi prehod pri Šempetru, ko je bil v službi prijateljski financar, zatem pa šli dalje v Ligurijo

Včeraj nam je končno uspelo dobiti imena financarjev in drugih ljudi, ki so v goriškem zaporu že od letošnjega 14. oktobra. Kratko vest o teh aretacijah smo v našem listu sicer objavili že 25. oktobra, vendarle nismo takrat vedeli nič gotovega, kajti preiskovalci na sodišču niso hoteli ničesar povedati, še manj pa je bilo moč izvedeti na poveljstvu finančne straže. Takrat so nekateri trdili, da ne bodo ničesar povedali, češ da preiskava še traja in da bi lahko ptički, ki so bili še na svobodi, zbežali če bi kaj brali v časopisih.

Preiskovalni sodnik pa je odredil že sredi letošnjega oktobra, torej pred mesecem dni, aretacijo šestih oseb, štirih finančnih stražnikov, žene enega teh in bivšega financarskega podčastnika, ki je bil že več let gostilničar. Aretirani finančni stražniki so Francesco Di Toma, Francesco Arappia, Salvatore Rinaldi, Ciro Sergio in njegova žena (imena nismo izvedeli) ter nekdanji financarski podčastnik Salvatore Tedesco, ki je svojčas vodil nekaj gostiln v gorici (Birreria Sport, Al Bandon, All'Università), v zadnjem času pa je vodil gostišče v Sesljanu na Tržaškem.

Česa so ljudje obtoženi? Iz Italije so v Jugoslavijo preko mejnega prehoda na Fernetičih vozili prazni tovornjaki TIR. V Italijo so se vračali preko goriškega mejnega prehoda. Zaradi izredne višine tovornjaka niso mogli pod železniškim podvozom pri Rdeči hiši, zato so prišli čez mejo pri Šempetru. Seveda v trenutku ko so vedeli, da je na šempetrskem mejnem prehodu eden izmed prijateljskih financarjev. Baje so ti kar poslali tovornjake od meje preč, ne da bi bilo treba jim iti na osrednjo carino pri Rdeči hiši.

Policija in finančna straža sta bili seznanjeni s tihotapstvom po aretaciji nekaterih šoferjev, ki so vozili v tihotapljene cigarete v Genovo ali La Spezio. Bajè so tam šoferje in organizatorje tihotapstva že aretirali, ti pa so potem povedali kako je prihajalo blago v Italijo čez jugoslovansko - italijansko mejo. Najbrž, to lahko samo sklepamo, je stvar v neposredni zvezi z aretacijo nekega oficirja finance in drugih ljudi v Genovi, o čemer smo pred tremi tedni brali v milanskih in drugih osrednjih italijanskih listih.

Pravijo, da je do teh primerov tihotapstva prišlo letos poleti in da je v treh mesecih prešlo državno mejo deset tovornjakov. Ker je bajè na vsakem tovora v vrednosti 200 milijonov lir, lahko sklepamo, da so vtihotapili na ta način cigaret v vrednosti 2 milijard lir.

V obtožnici je rečeno, da bo morala šesterica odgovarjati zaradi tihotapstva, finančni stražniki pa še zaradi kršenja pravil svoje službe.

Predstavitev kandidatov za šolske volitve

Šolsko skrbništvo obvešča, da je potrebno sezname kandidatov za izvolitev didaktičnih šolskih svetov in pokrajinskega šolskega sveta vložiti najkasneje do 16. novembra.

Kandidatne liste za okrajne svete sprejemajo volilne komisije pri okrajih v Gorici in v Tržiču, za pokrajinski šolski svet pa pri pokrajinski komisiji na šolskem področju.

V petek ob 20.30 bo v Palaveneto predsednik upravnega sveta splošne bolnišnice v Tržiču Francesco Esposito poročal o delovanju te ustanove pred njeno razpustitvijo in njeno vključitvijo 1. januarja 1982 v krajevno zdravstveno enoto. Ob tej priložnosti bo Esposito predstavil brošuro o bolnišnici in zdravstveni reformi.

Martinovanji v Štandrežu in Pevmi

Tradicionalno v[illegible]ovanje z domačimi jedačami, [illegible]vim vinom in še marsikaj drugega bo na sporedu danes zvečer v domu Andreja Budala v Štandrežu (prireditelj je prosvetno društvo «Oton Župančič») in v Prosvetni dvorani v Pevmi (prireditelj je prosvetno društvo «Naš prapor»).

«Pronto! Qui parla...»

Globalna zakonska zaščita je tisti cilj naše narodnostne skupnosti h kateremu razčljenjeno in skupinsko težimo že nekaj let. Od nje pričakujemo, da bo zagotovila pravice, ki izhajajo iz naših narodnostnih potreb in ki naj nam ne zagotovijo samo obstoja, ampak tudi nemoten razvoj. Tako na Goriškem, na Tržaškem in v enaki meri, tako mi zahtevamo in pričakujemo, tudi v Beneški Sloveniji, Reziji in Kanalski dolini.

Ko od oblasti zahtevamo zakonska določila, ki naj črno na belem priznajo naš status, se prav dobro zavedamo, da bo zaščitni zakon, boljši ali slabši, kakršen že bo, ustvaril pogoje za izvajanje naših pravic, nikakor pa ne bo zajamčil njihovo avtomatično uresničevanje. Potemtakem bo zakon, ko bo sprejet, najprej uzakonil neko stanje potem pa ustvarjal pogoje za nove dosežke, za vse tisto, kar v njem ne bo opredeljeno. Se pravi, da bo tudi po sprejemu tega zakona še vedno potrebna naša vsakodnevna angažiranost z vpisom otrok v vrtce in šole, z udejstvovanjem v kulturnih, športnih in rekreacijskih organizacijah in društvih, s tiskanjem slovenske besede, z razvijanjem sredstev množičnega obveščanja, z uvajanjem slovenskega kot pogovornega jezika v vsakodnevno občevanje.

Potrebna bo zavestna skrb za rabo tega jezika, zavestno izogibanje italijanskih besed, fraz, krajših ali daljših miselnih zvez, kot nadomestilo za pomanjkljivo izražanje misli in strokovnih izrazov v materinem jeziku. Vse to bo potrebno zaradi enega samega razloga: da zaustavimo nevarno prodiranje italijanskega izrazoslovja, celih stavkov in odstavkov v vsakodnevno slovensko govorico. Da ohranimo duha slovenskega jezika.

V zmoti bi bili, če bi pričakovali, da bo zakonska zaščita uredila vse to, kar je značilno za našo narodno istovetnost. Naš boj se vodi tudi za to, da se spremeni nam sovražno okolje, da ga prekvasita strpnost in medsebojno spoštovanje, po možnosti tudi potreba pripadnikov drugega narodá, da se seznanjajo z našim jezikom, da ga obvladuje vsaj pasivno, če ga že aktivno nočejo ali ne morejo. Toda vse to bo moroče uresničiti edinole ob naši trdnejši naslonitvi na naš jezik. Tudi takrat, da se omejimo na majhen primer, ko ta jezik uporabljamo v telefonskem pogovoru.

Dandanes ni ne zakona in ne navodil, da moramo v telefonski predstavitvi uporabljati italijanščino. In tudi ko bomo imeli zaščitni zakon ta pravica — dolžnost ne bo opredeljena. Ostala bo, kot je v ostalem tudi sedaj, stvar svobodne izbire vsakega posameznika v trenutku, ko dvigne telefonsko slušalko.

Če je tako, zakaj se potem naše šole in naše občine, da spregovorimo o dveh (naj nam oprostijo, če jih jemljemo za primer), najbolj uglednih ustanovah, ob telefonskem poklicu predstavljajo v italijanščini? Takšno predstavljanje preseneča vsakogar, ki po telefonu pokliče te ustanove. Slovenca in Italijana. Zakaj osveščenega Slovenca, ni treba posebej razlagati. Zakaj pa Italijana? Enostavno zato, ker pričakuje slovensko predstavitev, kadar pokliče telefonsko številko kakšne slovenske ustanove. Pogovor bi lahko nadaljevali in ga razširili še na druge ustanove, organizacije, posameznike itd. itd.

Zakaj to razglabljanje? Samo zato, da ponovno poudarimo, kako mimo vseh že obstoječih zakonov in predvidenega globalnega zaščitnega zakona potrebujemo tudi osebno angažiranje, potrebujemo spontan in pristen slog našega narodnostnega življenja: slog, ki ni obremenjen s preteklo prisilo in sedanjimi kompleksi in bojaznimi, ker zanje ni in ne sme biti razloga; slog, ki se ne ravna po izreku: stara navada železna srajca, ampak je odraz demokratične rasti in življenjske svežine: slog, ki vsaj malce dokazuje tudi našo osebno zavzetost. Morda celo ponos. In ki ne nazadnje zahteva koristen razumski napor. Vse to hkrati in še marsikaj je potrebno — sicer ne bo šlo. (gv)

OD JUTRI DO NEDELJE

Sejem tekmovalnih avtomobilov na goriškem razstavišču

V nedeljo tekma radijsko vodenih avtomobilčkov

Letošnjo jesensko-zimsko praznino gospodarskih prireditev na goriškem razstavišču Espomego (odpovedani sta bili že prej predvideni prireditvi, sejem stanovanjske opreme in sejem kmetijske mehanizacije) bo napolnil, vsaj deloma, sejem Motorexporacing, ki ga prvič prireja od jutri, četrtka, 12. novembra, do nedelje, 15. novembra, podjetje Outline s podporo in pokroviteljstvom trgovinske zbornice in goriškega avtokluba.

To bo pravzaprav seje, na katerem bodo razna podjetja razstavila svoje avtomobile. V trenutku, ko je prišlo do zastoja v prodaji avtomobilov lahko taka razstava tudi pripomore k povečanju prodaje vozil.

Seveda pa bodo največ zanimanja vzbudili športni avtomobili, tisti avtomobili, ki so bili na raznih tekmovanjih. Prisotna bodo tudi športna avtomobilska društva iz vse dežele, v petek bo tiskovna konferenca z novinarji. V soboto zgodaj popoldne pa bo na sporedu gimkana z bogatimi nagradami. Isti večer bodo tudi ženske prišle na svoj račun, saj bodo na razstavišču priredili modni defile krznenih plaščev. V nedeljo, 15. novembra, pa bo tekmovanje radijsko vodenih avtomobilčkov. Sodelovali bodo najbrž tekmovalci iz Jugoslavije in Avstrije.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

Abonma za sezono 1981-82

Nadaljuje se vpisovanje abonmajev na sedežu ZSKD v Gorici, Ul. della Croce 3, vsak delavnik, razen sobote, in sicer od 11. do 14. ure.

INTERPELACIJE V OBČINSKEM SVETU

V prihodnjem tednu bo še ena seja občinskega sveta v Gorici. Ponedeljkovo sejo so namreč prekinili, po obširni razpravi o spremembi v urbanističnem načrtu na področju kjer naj bi nastalo bodoče upravno središče, t.j. južno od spominskega parka, med Korzom Italija in Ulico Duca d'Aosta. Prejšnji občinski svet je namreč sprejel načrt, po katerem naj bi na tem področju zrasle visoke stavbe; prva med temi naj bi bil nov sedež poštne uprave. Potrebne so nekatere spremembe v načrtih, sta dejala župan Scarano in odbornik za javna dela Del Ben, z njima sta soglašala socialist Brunello in demokristjan Fornasir, precej pomislekov pa sta izrazila liberalec Fornasir in komunist Coceani. Razpravo o tem predlogu so prekinili, da se z njim prej sooči svetovalska komisija za urbanistiko in javna dela, ki se sestane v teh dneh.

Na seji so nekateri svetovalci, potem ko je bilo precej govora o rimsko - turških glavah (o tem smo poročali včeraj), postavili nekatera vprašanja. Komunistka Pirellova je hotela vedeti, zakaj se ni še sestala svetovalska komisija za zdravstvo in socialna vprašanja. Protestirala je tudi, ker prinaša odbor v razpravo v občinski svet preveč ratifikacij. Bucovini je prinesel na dan nekatera vprašanja v zvezi s podgorsko predilnico. Socialist Walritsch je hotel vedeti kako je z vprašanjem slovenskega trgovskega zavoda «Cankar» (odgovor bo dobil na naslednji seji), zakaj je na novem obmejnem prehodu Štandrež hrvaška in ne jugoslovanska zastava na reklamnem panoju, ki vabi v Gorico, in izraža željo, da bi občina nabavila za potrebe knjižnic knjigo Carmen Percove o odporništvu v Ločniku. Socialdemokrat Gentile in komunistka Ulianova pa sta hotela vedeti, kdaj se bo sestala stanovanjska komisija.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Al Redentore, Ul. Rosselli tel. 72340.

Razstave

V goriški galeriji Il Torchio bodo v soboto, 14. novembra, ob 18. uri odprli razstavo videmskega slikarja Giannija Borta.

Kino

Gorica

VERDI Gledališka predstava.
CORSO 17.15—22.00 «Quà la mano». A. Celentano in E. Montesano. Barvni film.
VITTORIA 17.00—22.00 «Professionista del piacere». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 18.00—22.00 «Julie blue porno story».
PRINCIPE Danes zaprto.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00—20.00 «Po kanalu do zlata». Angleški film.
SVOBODA 18.00—20.00 «Zakaj ne prideš v mojo posteljo». Danski film.
DESKLE 19.30 «Resnične zgodbe I». Nemški film.

Prispevki

Ob 5. obletnici smrti Slavka Marušiča daruje žena Ida 20.000 lir za sekcijo krvodajalcev v Doberdobu.

Informacije SIP uporabnikom

PLAČILO TELEFONSKEGA RAČUNA

SIP opominja naročnike, da je že pred časom zapadel rok za poravnavo računa za IV. trimesečje 1981. Poziva zato tiste, ki še niso poravnali računa, naj to store čimprej, da se tako izognejo prekinitvi, ki jo predvideva Servisni pravilnik za neplačnike.

SIP Società Italiana per l'Esercizio Telefonico

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

v sodelovanju z

ZVEZO SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV in ZVEZO SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

V KATOLIŠKEM DOMU V GORICI

v nedeljo, 15. novembra, ob 16. uri (abonma «nedelja»)
v ponedeljek, 16. novembra, ob 20.30 (abonma «ponedeljek»)

FERDO KOZAK

PUNČKA

dramatična zgodba v 5 slikah — dogaja se v Ljubljani leta 1936

Nadaljuje se vpisovanje abonmajev na sedežu ZSKD v Gorici, Ul. della Croce 3, vsak delavnik, razen sobote, in sicer od 11. do 14. ure.

Sporočamo žalostno vest, da je v 70. letu starosti včeraj preminila naša draga žena, sestra in teta

VERONIKA MIKLUS por. MARAŽ

Pogreb bo danes, v sredo, ob 14.30 iz mrtvašnice splošne bolnišnice v Gorici na pokopališče v Števerjanu.

Žalujoči: mož Riko, sestri Vilma in Angela, brata France in Milan z družinami, nečaki in drugo sorodstvo

Števerjan, 11. novembra 1981

VČERAJ V LJUBLJANI

Podelitev odlikovanja SFRJ Santini Pertot iz Lonjerja

Odlikovanka je aktivno sodelovala v NOB, njen mož Andrej je padel ob napadu na lonjerski bunker, sin Danilo pa za las ušel podobni usodi

V prostorih Republiškega odbora Zveze borcev NOV v Ljubljani je bila včeraj opoldne prisrčna slovesnost, na kateri so podelili odlikovanje — medaljo za hrabrost, tovarišici Santini Pertot iz Lonjerja pri Trstu, ki živi zdaj v Ljubljani. Slovesnosti so se med drugimi udeležili ugledni primorski medvojni in povojni politični delavci Jurij Beltram, beneški rojak Jožko Ošnjak, Jože Gačnik in drugi, v imenu predsedstva republiškega odbora ZZB pa ji je odličje izročil Lado Pohar - Damjan, ki je v svojem nagovoru med drugim dejal:

«Izbrali smo se z namenom, da se skupno poveselimo ob dvojnem slavju: življenjskem jubileju Santine Pertot in predaji medalje za hrabrost, katero ji je predsedstvo Socialistične federativne republike Jugoslavije dodelilo za njene zasluge v osvobodilni borbi narodov in narodnosti Jugoslavije in za njen prispevek k skupni zmagi nad nacifašizmom. Časovno smo sicer malo zadaj za obema dogodkoma. Santina je slavila svoj 80. rojstni dan skoraj pred mesecem dni. Odlikovanja predsedstva SFRJ, med katerimi je bilo tudi njeno, pa so ostalim slovenskim in italijanskim partizanom ter antifašistom v zamejstvu razdelili že letos poleti. Ker se je Santina preselila od tam v Ljubljano, ji njeno odlikovanje podeljujemo šele danes. Prepričan sem, da nas ta zapoznelost prav nič ne moti v iskrenosti naših občutkov in v obcudovanju razlogov zavoljo katerih so ji medaljo dodelili. Prav tako upamo, da ne moti to niti naše slavljenke, o kateri je partizansko glasilo TV 15 ob jubileju napisalo, da ji «življenje ni bilo vseskozi obsijano s soncem in posuto s cvetjem».

Vse to kljub dejstvu, da je doma v sončnem Lonjerju pri Trstu in da je bil njen oče vrtnar. Tam je začela Santina svojo življenjsko pot kot eden od desetih otrok zavedne slovenske Biščkove družine. Santina je zato zgodaj okusila grenak kruh slovenskega proletarskega otroka, že s 14 leti je začela z delom ob šivalnem stroju prispevati v družinski proračun. Po težavah in odrekanju med prvo svetovno vojno so sledila enako trda, če ne še hujša leta italijanske okupacije in začetka fašizma. Takrat je občasno delala tudi kot fizična delavka na železnici. Ko sta s pokojnim možem Andrejem osnovala družinico, se je podvojil njun boj za vsakdanji kruh. Zato ni slučaj, če se je Santina že zgodaj seznanila s prvo delavsko revolucijo in če se je v času NOB sama in vsa njena družina neustrašno vključila v boj za narodnostno in socialno osvoboditev.

V tem času je bil njihov dom v Lonjerju pravi partizanski dom, kjer so se stekale poti aktivistov, kurirjev in varnostnikov. Tam je doživela tudi črni dan, ko so ji ob napadu na bunker naših varnostnikov, fašistični rafali pokosili moža, dragega Andreja in ko je njen sin Danilo za las ušel podobni usodi. Zaprli so jo in kasneje izpustili in leta 1945 je prišla tudi osvoboditev, vendar tudi osvoboditev ni prinesla olajšanja ne Santini, ne njenim rodnim krajem. Končno, da bi bila kupa gorja zvrhano polna, so ji obsodili še sina Danila zaradi delovanja NOB na smrt kot zločinca. Menim, da so spričo takega življenjepisa naše slavljenke odveč kakršnekoli besede. Prepričan sem, da je predsedstvo SFRJ medaljo za hrabrost podelilo v prave roke in jo prisodilo hrabremu srcu, naši zavedni, prekaljeni slovenski koreninі in partizanski materi Santini Pertot.»

Znanost v avstrijski literaturi XX. stoletja

Na sedežu Mednarodne šole za višje študije na obalni cesti 11 v Trstu, bo od 12. do 15. t.m. mednarodno zasedanje na temo «Vloga znanosti v avstrijski literaturi XX. stoletja». Zasedanje je skupna pobuda avstrijskega generalnega konzulata v Milanu, Mednarodne šole za višje študije in Inštituta za nemško filologijo pri filozofski fakulteti tržaške univerze. Sodelovali bodo ugledni italijanski, avstrijski, nemški in jugoslovanski znanstveniki, med njimi dr. Bruno Kunz, doc. Ivo Runtič in prof. Viktor Žmegač iz Zagreba.

Jesenski motiv (Foto Magajna)

V MLADINSKEM KROŽKU «IGO GRUDEN» V NABREŽINI

«Trije mladi glasbeniki»

Predstavili so se violinist Igor Kuret, kitarist Igor Starc in pianist Aleksander Rojc

Mladinski krožek PD «Igo Gruden» iz Nabrežine si že več časa prizadeva, da bi z organizacijo kvalitetnih koncertnih večerov obogatil svoj kulturni prostor in ne nazadnje zbližal svojo mlado publiko z glasbeniki in z njihovo glasbeno poustvarjalnostjo. Takoj naj povemo, da moramo dodati vrsti kakovostnih in zelo uspelih koncertov, ki smo jih lahko že poslušali v dvorani «Igo Gruden», še enega. Zadnjega po vrsti, ki je bil na sporedu 7. t.m., ko smo imeli priliko spoznati tri naše mlade že priznane glasbenike: violinista Igorja Kureta, kitarista Igorja Starca in pianista Aleksandra Rojca.

Predstavili so se nam v različnih komornih sestavah, ki jih pravzaprav redko srečujemo na koncertnih odrih. Spored je v prvem delu obsegal Gragnagnijevo Sonato op. 8. št. 2 za violino in kitaro, Tarantello, ki jo je za kitaro napisal Castelnuovo Tedesco, ter Carullijevo Sonato op. 21 štev. 1 za kitaro in klavir. V drugem delu smo poslušali slovenskega sodobnega skladatelja Janija Goloba - Dialoge za violino in kitaro, C.M. von Webra Divertimento op. 38 za kitaro in klavir ter na koncu tri skladbe iz zbirke «Malenkosti za klavir» Marija Kogoja. Schubertov Impromptu op. 90 štev. 4 in Debussyjevo Etudo Pour les Arpéges Composés».

Vsi trije nastopajoči so svojo glasbeno pot začeli na šoli Glasbene matice v Trstu, kjer zdaj uspešno poučujejo ter se obenem izpopolnjujejo v Ljubljani: Igor Kuret pri prof. Cirilu Veroneku, Igor Starc pri prof. Tomažu Šeguli in Aleksander Rojc, ki je že diplomiral na tržaškem konservatoriju, pa pri prof. Primožu Lorenzu na Akademiji za glasbo. Naj dodamo, da sledita tako Kuret kot Starc lekcijam komornega muziciranja pod vodstvom Tomaža Lorenza. (Brate Lorenz pa našemu občinstvu ni potrebno posebej predstavljati). Če se vrnemo k samemu koncertu moramo najprej poudariti zanimivost programa, kar še posebej velja za zelo malo znano literaturo za violino in kitaro ter kitaro in klavir, ki je pri naš še nismo imeli prilike slišati. Tudi sama izvedba tega komornega programa je bila tehnično in muzikalno dobra: bolj uigrana sta se nam prikazala violina in kitara še posebej pri Golobovih Dialogih, medtem ko se je moral pianist res močno potruditi, da je primerno obvladal svoj stari klavir, ki gotovo ne more odgovarjati več na vsako niansiranje. To velja tako v spremljavi kitare, kot tudi v zaključnem delu koncerta, ko se je Rojc predstavil najprej z dognano interpretacijo treh Kogojevih «Malenkosti» nato z napetim romantičnim lokom zgrajeno izvedbo Schubertovega Impromptuja ter plastično, barvito in precizno odigrano Debussyjevo Etudo. Tako kot Aleksander Rojc sta tudi Igor Kuret in Igor Starc pokazala zelo resen pristop do glasbe in bosta z nadaljnjim študijem in nastopanjem lahko samo še tehnično izpopolnila in muzikalno izčistila svoje pristno glasbeno posredovanje. Vsekakor je treba pohvaliti že samo zanimanje in vložen trud v komorno muziciranje, ki ni imelo razen redkih kratkosapnih izjem še vidnejšega uspeha med našimi zamejskimi glasbenimi poustvarjalci. Tudi naša dominantna glasbena ustanova bi morala v bodoče posečati večjo pozornost do tega in svoje nadarjene gojence (profesorje?) vpeljevati v primerne komorne sestave. Nazadnje pa mi dovolite, da pohvalimo tudi vestne predstavnike mladinskega krožka, ki so neoporečno izpeljali organizacijo tega prijetnega večera, ki ga je polnoštevilna, v večini mlada publika z odobravanjem sprejela. Kot zanimivost dodajmo, da so isti koncert ponovili tudi včeraj, 10. t.m. v Slovenski filharmoniji v Ljubljani v okviru koncertov «Mladi mladim».

STOJAN KURET

OB 40-LETNICI RADIA OSVOBODILNE FRONTE

«KRIČAČ» - MOČNO OROŽJE UPORA PROTI OKUPATORJU

Ker ga ni mogel odkriti, je fašistični okupator zaplenil vse radijske sprejemnike

17. novembra poteka 40 let, odkar se je v okupirani Ljubljani prvič oglasil «Kričač» — radio Osvobodilne fronte slovenskega naroda, ki je deloval vse do aprila 1942.

Sredi leta 1941 je centralni komite KP Slovenije v sestavi svoje tehnike ustanovil radijski sektor. Za celotno partijsko tehniko in posebej za radijski sektor je skrbel organizacijski sekretar CK KP Slovenije Tone Tomšič, ki je organizacijo radijskega sektorja poveril Milku Goršiču, prekaljenemu komisarju, ki je že od leta 1932 deloval v partijski tehniki.

Radijski oddajnik «Kričač» je skonstruiral in izdelal jeseni 1941 mlad, zelo nadarjen inženir elektrotehnike Rado Luznar. v razmeroma kratkem času. Pri tem je treba upoštevati, da ni imel ne primernega prostora, ne pravega orodja in ne ustrezajočega materiala.

«Kričač» je bil sestavljen iz treh kosov, oscilatorja, modulatorja in napajalnika, velikih približno 13 X 16 X 13 cm. Zraven je spadal še mikrofon, žica za anteno, priključni kabel in nekaj orodja. Vse to so spravili v dve aktovki, ki so ju za vsako oddajo posebej prenesli na dogovorjeno mesto, vsakič drugam

Sodelavci Radia Osvobodilne fronte so postali ing. Marjan Vesenjak, ing. Drago Hartner, ing. Rado Luznar, ing. Miloš Frelih, drugi so bili mlajši skojevci Milan Osredkar, Vida Jelka Tom - Lasič in drugi.

Izdelava oddajnika, delovanje «Kričača» in tudi celotna organizacija, povezana z Radijem Osvobodilne fronte, so potekali v najstrožji konspiraciji. Oddajali so vsakokrat iz različnega kraja in danes je po opravljenih rekonstrukcijah znano 23 stanovanj oziroma stavb, iz katerih je «Kričač» oddajal.

Radijska postaja «Kričač» je imela prvo javno oddajo 17. novembra 1941, zadnjo pa 5. aprila 1942. Oddajala je trikrat tedensko, vsen oddaj je bilo 50, ki so trajale po 15 minut.

Vsebino radijskih oddaj «Kričača» je pripravljalo posebno uredništvo, v katerem so bili: Prežihov Voranc, Fran Albrecht, Rudolf Kobilica, Miro Jeršič in Jože Dolenc. Besedila vsake oddaje je pregledal eden izmed članov politbiroja CK, najpogosteje Boris Kidrič.

Oddaje «Kričača» so se začenjale s tiktakanjem ure, ki je bila znak za geslo «Naš čas priha-ja», z pozivom, ki je pozarjal, da govori radio OF, in s slovensko himno. Uvodnemu delu je sledila zelo raznovrstna vsebina. Predvsem so bila to poročila o vojaškem položaju na frontah, poročila o bojih partizanskih enot, pozivi za boj proti okupatorju poročila o okupatorjevem terorju in protinarodni vlogi pete kolone in bele garde. «Kričač» je navajal imena izdajalcev, objavljal pa je tudi pozive v italijanščini italijanskim vojakom in obveščal poslušalce o akcijah narodne zaščite in podobno.

Oddaje so se končavale z gesli, napovedjo prihodnje oddaje, s himno in Prešernovimi verzi.

Posebej znamenita je oddaja, ki je bila v soboto, 7. februarja 1942. Posvečena je bila dr. Francetu Prešernu in je trajala od 19. do 20. ure. Oddaja je bila napovedana vnaprej v programu «Kričača» in v «Slovenskem poročevalcu». Izvršni odbor OF je razglasil 7. februar za slovenski narodni praznik, posvečen obletnici Prešernove smrti in uresničevanju njegove preroške napovedi «Največ sveta otrokom sliši Slave». Uredništvo radio OF je za to oddajo pripravilo poseben program, v katerega so uvrstili tudi več glasbenih vložkov. Oddaja je bila izreden uspeh sodelavcev radia OF, poslušalcem pa je potrdila vero v moč Osvobodilne fronte slovenskega naroda. Ta oddaja je bila obenem tudi odlično zasmehovanje italijanskega fašističnega okupatorja, ki je s svojimi številnimi prisluškovalnimi postajami in več tisoč vojaki nepretrgoma brezuspešno na vse pretege iskal «Kričača». Naj ob tej priložnosti omenimo, da je «Kričača» iskalo celo 20 posebnih avtomobilov, opremljenih z goniometri.

Aprila 1942 je fašistični okupator v svoji nemoči, da bi preprečil delovanje radia OF, zaplenil vse radijske sprejemnike in zahteval odstranitev radijskih anten. Po tem ukrepu okupatorja je izvršni odbor OF sprejel sklep o prenehanju delovanja radia OF — «Kričača».

Vloga «Kričača» v letih 1941 - 1942 je bila izrednega pomena. Sredi okupirane Ljubljane, obdane z bodečo žico, je redno ob napovedanem času in uri oddajala ilegalna radijska postaja, ki je budila zavest in krepila odpor in ki je okupator kljub velikim naporom in sredstvom sodobne tehnike ni mogel odkriti.

Kopija popularnega «Kričača» se nahaja v Muzeju ljudske revolucije Slovenije v Ljubljani, izdelali pa so jo na Inštitutu «Jože Štefan» v Ljubljani leta 1976 po podatkih in navodilih Milana Osredkarja.

JOŽE OBLAK

Mladi bralci, izšla je vaša revija GALEB

Z MOTORNO LADJO JADROLINIJE «DALMACIJA»

Križarjenje od Benetk do avstralske celine

«Dalmacija turist» hoče s to pobudo približati turistično ponudbo Jugoslavije Avstralcem

Pred dnevi so z letali jugoslovanske družbe «JAT» in avstralske «Quantanas» pripeljali na staro celino večino bodočih potnikov jugoslovanske «bele jahte», ki se bodo «čez sedem morij» v polovici decembra vrnili na obale svoje domovine. S tem se uresničuje zamisel, ki se je pred tremi leti porodila v jugoslovanski potovalni in turistični agenciji «Dalmacija turist». Uresničitelja te zamisli sta sedaj jugoslovanska plovna družba «Jadrolinija» in avstralska «Matway Travel».

Povsem razumljivo je tako križarjenje namenjeno dobrostoječim Avstralcem, ki imajo dovolj denarja, da si lahko privoščijo letovanje na luksuzni jugoslovanski motorni ladji «Dalmacija». Na «belo jahto» se bo danes vkrcalo tudi deset Jugoslovanov, ki zmorejo dovolj denarja za tako križarjenje.

Resnici na ljubo ni po izjavah predstavnikov agencije «Dalmacija turist» v Perthu cena pretirana, saj znaša najnižji izdatek na osebo (v štiriposteljni turistični kajuti) 1.900 dolarjev. Čisto drugačna je cena enoposteljnega apartmana saj se povzpne na 5.100 dolarjev.

Za to priložnost so «Dalmacijo» popolnoma preuredili, da bi zagotovili najudobnejše in najprijetnejše počutje na dolgem potovanju od Benetk do Freemantla v Avstraliji, kamor bo ladja prispela 8. decembra. Med križarjenjem so predvideni daljši postanki v Suezu, Džibutiju, Kolombu in Singapuru, kjer si bodo potniki lahko ogledali turistične zanimivosti.

Povsem razumljivo je ladja opremljena z najsodobnejšimi napravami za plovbo, poskrbeli pa so tudi za zabavo in udobje potnikov: od bazena do diskokluba in igralnice. Za zadovoljstvo in dobro počutje bo skrbelo 110 članov posadke in skupina priznanih kuharjev. Sladokusci si bodo tako lahko oblizovali prste na «kapitanskih večerjah», kjer bodo ponudili specialitete jugoslovanske in mednarodne kuhinje.

«Dalmacija», ali kot ji že pravijo v Avstraliji «velika bela jahta» bo ostala v vodah avstralske celine vse do 25. aprila prihodnjega leta, ko se bo z novimi potniki vrnila na Jadran. Avstralski turisti so si že pred šestimi meseci rezervirali večino razpoložljivih mest. «Dalmacija turist» načrtuje še šest enkratnih križarjenj okoli avstralskega kontinenta po Tihem oceanu vse do Hongkonga, Manile in Surabaia. Pri «Matwayu» zatrjujejo, da turistov ne manjka, da bo posel z «veliko belo jahto» zagotovil precejšnje dobičke.

Pri «Dalmacija turistu» pa zatrjujejo, da je važnejša od dobička ugotovitev, da bodo s temi križarjenji seznanili avstralske petičneže z jugoslovansko turistično ponudbo. Motorna ladja «Dalmacija» bo tako izpolnjevala nalogo «jugoslovanskega turističnega veleposlanika». Avstralci so namreč poznani kot turisti, ki radi potujejo tudi v najbolj oddaljene kraje. Do sedaj pa so le redki razen Avstralcev jugoslovanskega porekla potovali v Jugoslavijo. Izredno zanimanje za taka križarjenja bi torej lahko pomenilo, da bo Avstralija v bodoče spoznala tudi jugoslovansko turistično ponudbo.

TI IN MORJE

Piše VOJKO COLJA

Cenenost francoskih napihljivih čolnov «zed»

Tovarna Zodiac hoče z njimi prodreti med tiste ljubitelje morja, ki nimajo preveč denarja pod palcem

Kot smo prejšnji teden poudarili industrija napihljivih čolnov išče take materiale, ki bi omogočili termoelektrično spajanje posameznih delov «blaga», namesto dragega ročnega. Italijanski obrat Eurovinil se je odločil za polivinil klorid (PVC) , a s tem je le delno zmanjšal ceno svojih čolnov. Čisto drugačno politiko pa je prevzela svetovno znana francoska tovarna Zodiac, ki poleg klasičnih «hladno spetih» ponuja tudi termoelektrično spete napihljive čolne. Namesto polivinil klorida uporablja dynalon, ki je bržkone kemična različica PVC. Material je seveda francoski obrat patentiral in ga skrbno skriva pred konkurenco.

S proizvodnjo takih napihljivih čolnov so pričeli že pred leti, a razen v Franciji je serija «zed» s težavo prodirala na svetovno tržišče. Še najhuje je bilo prav na italijanskem tržišču, kjer so kupci s precejšnjim nezaupanjem sprejeli novost. Marsikdo je bil prepričan, da se za cenenostjo skriva slabša kakovost. Bržkone je za Italijane igrala precejšnjo vlogo neobičajna barva — umazano bela (beige). S sedanjimi podražitvami večine klasičnih napihljivih čolnov pa bo marsikdo pomislil tudi na tovrstne čolne. Vseeno pa so pri Zodiacu pomislili tudi za oči razvajenih kupcev.

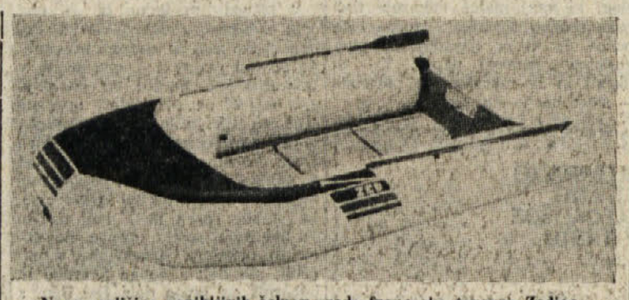

Nova različica napihljivih čolnov «zed» francoske tovarne Zodiac

Na genovskem navtičnem salonu so letos predstavili novo serijo «zedov», ki se razlikuje od prejšnje le po modri barvi pokritega dela premca in treh, prav tako modrih črt ob bokih, osnovna barva pa ostane še vedno umazano bela.

Kot vsi čolni obrata Zodiac ima tudi stara in nova serija «zedov» napihljivo kobilico, kar je nedvomna prednost za vse tiste, ki nimajo primernega prostora, da bi pustili čoln kar napihnjen. Sodobnejši material dynalon pa ne omogoča samo termoelektričnega varjenja temveč je tudi izredno lahek in časovno trajen. Prav nizka teža je pomembna za vse tiste, ki nočejo preobremeniti svojega avtomobila. Seveda teža delno obremenjuje plovbo v vetrovnem vremenu. Nedvomno pa se bodo za «zeda» odločili tisti, ki se omejujejo na priobalno plovbo, ki jim čoln služi, da se rešijo prenatrpanih plaž.

Po vsem tem še nekaj tehničnih podatkov in seveda cene. «Zed 26»: dolžina 2,60 metra, širina 1,42 metra, dve ločeni zračni komori, teža 28 kilogramov, nosilnost 420 kilogramov, vkrca lahko 4 osebe, jakost motorja 6 KM, cena pa 550 tisoč lir za staro različico, nova stane namreč 600 tisoč lir.

«Zed 31»: dolžina 3,10 metra, širina 1,42 metra, tri ločene zračne komore, teža 33 kilogramov, nosilnost 455 kilogramov, vkrca lahko 4 osebe, skrajna jakost motorja 10 KM, cena 800 tisoč ali 920 tisoč. nove pa 720 tisoč lir.

«Zed 34»: dolžina 3,40 metra, širina 1,54 metra, štiri ločene zračne komore, teža 42 kilogramov, nosilnost 600 kilogramov, vkrca lahko 5 oseb, skrajna jakost motorja 15 KM, cena 800 tisoč ali 920 tisoč.

«Zed 38»: dolžina 3,80 metra, širina 1,66 metra, štiri ločene zračne komore, teža 58 kilogramov, nosilnost 830 kilogramov, vkrca lahko 6 oseb, skrajna jakost motorja 20 KM, cena 1 milijon ali pa 1,250 milijona lir. K vsem cenam je treba dodati še 15-odstotni davek IVA in 30 tisoč lir potnih stroškov.

Kot zadnje naj še omenimo glavni razlog izbire neobičajne barve, ki je ne zasledimo pri nobenem napihljivem čolnu. Ker so «zedi» zaradi nizke teže izredno priročni jih ne bomo skoraj nikoli pustili ob privezu, temveč jih bomo vedno potegnili na suho. V takšnih pogojih se bi na soncu zrak v komorah segrel, tlak se bi zvišal, čoln pa bi prej ali slej razneslo. če ne bi predhodno znižali pritiska. Umazano bela barva podobna naravni volni preprečuje prekomerno segrevanje in s tem neljube posledice. Morebitno umazanijo pa prav lepo odpravimo z detergenti kot na temnejših klasičnih čolnih.

Likovna razstava «Pannonia 81» v Szombathelyju

SZOMBATHELY — V lepo prenovljenem muzeju Savaria bo do sredine januarja prihodnjega leta odprta mednarodna likovna razstava Pannonia 81, na kateri se s svojimi deli predstavlja devetindvajset likovnih ustvarjalcev iz avstrijske Gradiščanske, zahodne Madžarske in iz Slovenije. Razstava, ki so jo odprli 30. oktobra, je vzbudila med ljubitelji likovne umetnosti v glavnem mestu Železne županije precejšnje zanimanje.

Mednarodna razstava Pannonia, za katero je vznikla ideja pred štirinajstimi leti v Murski Soboti, sodi med najstarejše stalne oblike sodelovanja med tremi mejnimi državami. Svojo, najprej nekoliko bolj politično, zdaj pa že enakovredno politično in kulturno vlogo izpričuje tudi letošnja, osma razstava, ki si jo bodo lahko za Szombathelyjem ogledali še v Železnem — Avstrija, in v Murski Soboti. Žirija je tudi letos nagradila šest sodelujočih umetnikov, in sicer je nagrado Pannonie dobil Štefan Galič, odkupno nagrado za stalno zbirko v Szombathelyju pa so prisodili Francu Mesariču — če omenimo nagrajenca iz Slovenije.

Na Pannonii 81 se predstavlja 29 likovnih ustvarjalcev različnih generacij in različnih izpovednih smeri. Navzlic tej pestrosti druži sodelujoče misel o pomenu kulturne izmenjave v tem delu Evrope, pa tudi hotenje o pomenu soočanja in izmenjave mnenj o sodobni likovni ustvarjalnosti v treh sosednjih državah. Letošnja razstava, tudi po zaslugi Slovenije, presega prvotne okvire obmejnosti, saj so slovenski razstavljavci iz različnih koncev, in ne samo iz severnovzhodnega dela. Za podobno obogatitev si prizadevajo tudi na Gradiščanskem in na Madžarskem, zato se ni bati ponavljanja in enoličnosti

E. RUŽIČ

«Gorjupovi dnevi» v Brdu pri Kranju

Jutri se bodo v Brdu pri Kranju začeli tridnevni «Gorjupovi dnevi», ki jih v spomin na prezgodaj umrlega glavnega urednika ljubljanskega Dela prireja Društvo novinarjev SR Slovenije. Teme, ki jih bodo obravnavali, bodo: «Kosovo - nauki, ki sledijo«, «Poljska izkušnja», «Aktualni problemi javnega obveščanja v Jugoslaviji» in «Novinarski jezik». Dneve bo sklenila okrogla miza o uresničevanju stabilizacijskih nalog.

RADIO VELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

12.30 Šolska vzgoja
13.00 Dan za dnem - tedenska rubrika DNEVNIKA 1
13.25 DNEVNIK 1
14.00 «La regina dei diamanti» - TV nadaljevanka
14.30 Danes v parlamentu
14.40 Risanka
15.00 Šolska vzgoja
15.30 Kapitan Futuro - risani film
16.00 Preživeli - TV nadaljevanka
16.30 Pustolovec - TV film
17.00 DNEVNIK 1 - Flash
17.10 Tom story - risanka
17.30 Pogovorimo se skupaj . . .
17.55 TV film
18.20 Napotki za avtomobiliste
18.50 Happy circus - vmes TV film iz serije «Happy days»
19.45 Almanah in Vremenske razmere
20.00 DNEVNIK
20.40 Na cestah Kalifornije - TV film
21.35 Strah - 3. in zadnji del
22.15 Srečanje s kinom - filmi, ki jih boste videli na velikem ekranu
22.20 Možganske funkcije in človekovo obnašanje
Ob koncu DNEVNIK 1, Danes v parlamentu in Vremenske razmere

Drugi kanal

12.30 Opoldanski program
13.00 DNEVNIK 2 - Ob 13. uri
14.00 Popoldan
14.10 TV nadaljevanka
15.25 Šolska vzgoja
16.00 Program za mladino: Martina - TV film Risanka
16.55 Starsky in Hutch - TV film
17.45 DNEVNIK 2 - Flash
17.50 DNEVNIK 2 - Športne vesti in Iz parlamenta
18.05 Muppet show
18.30 Programi pristopanja
18.50 Dober večer s . . . Carlom in Aldom Giuffrèjem
18.45 DNEVNIK 2 - Vesti
20.40 DNEVNIK 2 - Prostor sedem
21.30 George Sand - TV nadaljevanka
22.40 Prijateljstvo - TV film
23.10 DNEVNIK 2 - Zadnje vesti
23.30 Šolska vzgoja

Tretji kanal

17.00 Vabilo Lutke
17.30 «Paese che vai . . .»
17.45 Razglednice - Srečanje z Mariom Lavezzijem
18.05 «Rosso tiziano» - 4. del
19.00 DNEVNIK 3
19.35 Dvajset let do leta dva tisoč - italijanski jug
20.05 Šolska vzgoja
20.40 Salvatore Giuliano - film
21.30 DNEVNIK 3

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

9.00 - 10.00 TV v šoli
17.15 Poročila
17.20 Cirkus
17.45 Romantika proti klasicizmu - dokumentarna serija
18.15 Okrogli svet
18.25 Obzornik
18.40 MPZ Celje 81: Tokrat le moški
Oddaje nadaljujejo prikaz zborov, ki so se udeležili letošnjega mladinskega pevskega festivala v Celju. Dva v kategoriji mešanih mladinskih zborov sta bila sestavljena le iz dečkov in fantov, sestav, ki ga pri nas danes praktično ne poznamo, saj nasprotno ugotavljamo, da v mladinskih in otroških zborih prevladujejo dekleta. Prvi se predstavlja zbor iz Pariza (dirigent Jean Pierre Poupart), ki ga je žirija ocenila z 89,8 točke in bronastim odličjem, za njim pa bodo zapeli fantje iz Hadamarja v ZRN, ki so si z dirigentom Mathiasom Breitschanftom priborili eno najboljših ocen festivala, 96,8 točke in seveda zlato odličje. Zanimivo bo poslušati kako bo zazvenela skladba M. Baumanna Ave Maria, ki sta jo interpretirala oba zbora in seveda primerjati izvedbi
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 Film tedna: Postrešček - kamerunski film
Film Postrešček je celovečerni prvenec kamerunskega filmskega avtorja Daniela Kamwe, ki je pred tem filmom posnel samo polurni igrani film «Boubou - Cravate».
Daniel Kamwa je svoj film takole razložil: «Odločil sem se za tipično kamerunsko zgodbo, kajti če se pri nas hoče poročiti mlad fant, mora za nevesto plačati ogromno vsoto denarja. Prav zato si fantje manj premožnih družin pomagajo na najrazličnejše načine, da bi si prislužili potrebni denar. Trdno sem prepričan, da afriški cineasti lahko uspejo s filmi, ki obravnavajo probleme, s katerimi se ubadajo Afričani. In nesmiselno je, da nekateri avtorji poskušajo uveljaviti «črne James Bonde» in podobne junake z zahodnoevropskih ali ameriške kinematografije»
21.45 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov
21.50 Miniature: Govorica slovenske noše
22.05 V znamenju

Koper

13.30 in 15.30 Odprta meja - program v slovenščini
16.00 Serijski film
16.30 Narodna glasba
17.00 Rezervirano za najmlajše Dokumentarna oddaja Pravljice iz gozda - risanke
18.00 Film - ponovitev
19.30 Visoki pritisk - glasbena oddaja
20.15 TVD - Stičišče in Dve minuti
20.30 Crimen - film nastopata Alberto Sordi in Vittorio Gassman
22.15 TVD - Danes
22.25 Jugo rock - Šarlo Akrobata
22.55 Obzorja
Ob koncu TVD - Danes

Zagreb

18.55 Kronika občine Sisak
18.45 Glasbeni portret
20.00 Izbor v sredo
21.15 Spomeniki revolucije: Leskovac

SVICA

18.50 Serijski film
19.20 Agenda 81 - 82
20.40 Argumenti
21.30 Music circus - zabavno-glasbena oddaja

TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Almanah: Pripoved partizanskega časnikarja; 8.45 Glasbene skice; 9.30 Naš otrok; 10.10 Koncert; Poldnevniški razgledi; 11.30 Izbrani listi; 12.00 Pod Matajurjan, posebnosti in omika Nadiških dolin - Beležka; 13.20 Naši zbori: Komorni zbor Glasbene matice v Trstu; 13.40 Instrumentalni solisti; 14.10 Otroški kotiček: S knjižne police; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Boris Leonidović Pasternak: «Doktor Živago» - 4. del; 15.00 All Talking! All Singing! All Dancing! Ameriški gledališki musical; 16.00 Sto let telesnokulturnega udejstvovanja med Slovenci na Tržaškem, Goriškem in v videmski pokrajini; 17.10 Mi in glasba - Mladi izvajalci - Letošnja revija «Primorska poje»; 18.00 Slovenska literatura v Italiji; 18.15 Glasovi iz preteklosti; 18.40 Priljubljeni motivi.

KOPER

(Slovenski program)

6.30, 7.25, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Jutranji koledar; 6.15 Obvestila in reklame; 6.37 Kinospored, objave; 7.15 Najava programa; 13.05 Stoji, stoji lipica - Glasbeni utrinki iz zamejstva: trio Možina, moški zbor z Opčin in mladinski zbor Glasbene matice Trst; 13.40 Melodije na tekočem traku; 14.00 Jugoslovanska pop scena; 14.35 Glasbeni notes; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasba po željah; 16.00 Po samoupravni poti; 16.10 Po domače s pevci in ansambli narodnozabavne glasbe; 16.30 Primorski dnevnik; 16.45 Zabavna glasba.

KOPER

(Italijanski program)

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.15 Koledarček; 7.15 Horoskop; 8.32 Muratti music; 9.15 Knjiga po radiu; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Z nami je . . .; 10.10 Šola, otroštvo, vzgoja; 10.32 Glasbeni odmor in Horoskop; 10.45 Mozaik, glasba in nasveti; 11.00 Kim, svet mladih; 11.32 Made in Italy; 12.00 Na prvi strani; 12.05 Glasba po željah; 14.33 Lahka glasba; 15.00 Kantavtorji; 15.45 Poje Zumellese di Mel; 16.00 Poezija Karla Destovnika Kajuha; 16.10 Glasbeni odmor; 16.15 Glasbene izdaje Sonora in Casadei; 16.32 Crash; 16.55 Koledarček - iz sveta kulture in umetnosti; 17.00 Jugoslovanska pop scena; 17.32 Poje skupina Change; 17.45 Radijski zastor; 18.45 Slišimo se jutri.

RADIO 1

6.03, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.00 Kanal ena; 6.08, 7.40 in 8.45 Glasbena kombinacija; 9.02 in 10.03 Radio tudi jaz, glasbeno - govorni program; 11.10 Jutranji variete; 11.42 Radijska nadaljevanka; 12.03 Ulica Asiago Tenda; 13.25 Poštna kočija; 13.35 Master; 14.28 Zgodovinska raziskava; 15.03 Popoldanska srečanja; 16.00 Kulturne aktualnosti; 17.30 Glasbene novosti; 18.05 Glasba; 18.28 Hipoteza; 19.30 Zgodovina jazz glasbe; 20.00 Radijska priredba; 20.00 Impresije resničnosti; 21.03 Radijska priredba; 21.30 Glasba Carla Prosperia; 22.00 Radijska priredba; 22.30 Napotki za avtomobiliste; 22.35 Radijska povest; 23.03 Danes v parlamentu in Telefonski klic.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00, 8.00 Dnevi; 8.45 Napoved sporeda; 8.55 Zaročenca - radijska nadaljevanka; 9.32 - 10.13 Radio 2 3131; 11.32 Tisoč popevk; 12.48 Življenje danes; 13.41 Sound - Track, glasba in kino; 15.00 - 15.42 Radio 2 3131; 16.32 Šestdeset minut; 17.32 Eneida - radijska nadaljevanka; 18.02 Glasbene ure; 18.45 Knjižne novosti; 19.57 Radijska priredba; 20.40 - 22.50 Šport in glasba; 22.20 Parlamentarna panorama.

LJUBLJANA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 19.00 Poročila; 7.30 Iz naših sporedov; 8.08 Z glasbo v dober dan; 8.30 Pisan svet pravljic in zgodb; 9.05 Z radiom na poti; 10.05 - 11.15 Rezervirano za . . .; 11.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo; 11.35 Znano in priljubljeno; 12.10 Veliki zabavni orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene umetnosti; 13.00 Danes do 13. - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.20 Zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam . . .; 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo . . .; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Zabavna glasba; 15.50 Radio dánes, radio jutri!

KOŠARKA

DANES V KORAĆEVEM POKALU

Iskra Olimpija - Acqua Fabia

Tekma bo v Ljubljani ob 19.30 - Ljubljančani favoriti, saj so v prvem srečanju v Rietiju izgubili le za štiri točke razlike (82:86)

V povratnem srečanju osmine finala Koraćevega pokala bo drevi Iskra Olimpija v Ljubljani ob 19.30 igrala proti Acqui Fabii iz Rietija.

Ljubljančani, ki so v ponedeljek po odlični igri izločili iz četrtfinala jugoslovanskega pokala beograjskega Partizana, imajo drevi priložnost, da se uvrstijo še v četrtfinale Koraćevega pokala. V prvi tekmi v Rietiju so namreč izgubili le s štirimi točkami razlike (82:86). Drevi pa bodo igrali pred svojim občinstvom in verjetno jim bo podvig uspel, da bodo nadoknadili ta zaostanek.

Moštvo iz Rietija je v nedeljskem prvenstvenem kolu premagalo Scavolini iz Pesara in še zlasti so zadovoljili Brunamonti, Sanesi, Zeno in Sojourner, ki bodo seveda udarna moč tudi na današnjem srečanju v Hali Tivoli.

V tem pokalu pa bodo danes igrale še dve jugoslovanski in ena italijanska ekipa.

Zadar se bo spoprijel doma z moštvom PAOK iz Soluna. Zadrčani so že v prvem srečanju v gosteh zmagali s 94:88 in so tako praktično že četrtfinalisti.

Dobre možnosti za napredovanje imajo tudi košarkarji Šibenka, ki bodo drevi igrali doma proti Hapcelu iz Tel Aviva. V prvi tekmi so Slavica in tovariši izgubili le s 97:101.

Pokal prvakov

Beograjski Partizan bo gostoval v Istambulu, kjer se bo spoprijel z nevarnim moštvom Eczacibasi, medtem ko bo Squibb iz Cantùja tokrat počival.

Pokal L. Ronchetti

Ljubljanska Ježica bo doma skušala nadoknaditi šest točk razlike (72:78) proti Spartacusu iz Budimpešte in se tako uvrstiti v četrtfinale tega pokala.

NA TISKOVNI KONFERENCI

Predstavili tekmo Italija-All Stars

Včeraj je na tiskovni konferenci v Trstu predsednik deželne košarkarske zveze Jacobucci predstavil košarkarsko srečanje Italija-All Stars, ki bo 18. novembra v Trstu. Ob tej priložnosti bo še vrsta drugih mladinskih srečanj, obenem pa bo tudi otvoritev novih tribun v športni dvorani.

Za to tekmo je italijanski zvezni trener Gamba že zbral reprezentante. Le-ti so: Costa, S. Motta in Solfrini (Cidneo), Brunamonti (Acqua Fabia), Gracis (Carrera), Boselli (Cagiva), Tonut (OECE), Vecchiato (Sacramora), Magnifico in Zampolini (Scavolini), Bonamico in Villalta (Sinudyne).

Postava All Stars: D'Antoni (Billy), Frederick (Sinudyne), Kičanović (Scavolini), Pietkiewicz (Cidneo), Albernethy (Cidneo), Mayfield (San Benedetto), Jeelani (Livorno), Jordan (Latte Sole), Robinson (OECE), Bouie (Scavolini), Hughes (Bancoroma), Boston (Benetton). Trener: Dan Peterson (Billy), pomožni: Petar Skansi (Scavolini).

TENIS

POKAL FEDERACIJE

V Tokiu Italijanke premagale «plave»

TOKIO — Italija je premagala Jugoslavijo z 2:1 v mednarodnem ženskem teniškem tekmovanju za «Pokal federacije». Izidi posameznih srečanj so bili taki:

Simmonds (It.) - Šašak (Jug.) 7:6, 6:1
Jaušovec (Jug.) - Rossi (It.) 6:0, 6:3
Simmonds in Murgo (It.) - Jaušovec in Šašak (Jug.) 6:3, 6:2

Ostali izidi prvega kola: Avstralija - Filipini 3:0, Brazilija - Irska 3:0, Nizozemska - Hongkong 2:1, Anglija - Belgija 3:0, Romunija - Madžarska 3:0, ZDA - Juž. Koreja 3:0, ZRN - Japonska 3:0.

Finale med bratoma

STOCKHOLM — Na mednarodnem teniškem turnirju za «Grand Prix» v Stockholmu je v finalu posameznikov Američan Gene Mayer premagal svojega brata Sandyja s 6:4, 6:2.

Univerziada 1985

TOKIO — Italijan Primo Nebiolo, predsednik Mednarodne atletske zveze in Mednarodne univerzitetne športne zveze je od včeraj na obisku na Japonskem, kjer bo obiskal četrto največje japonsko mesto Kobe. To mesto namreč kandidira za organizacijo svetovnih študentskih iger leta 1985, Nebiolo pa bo preveril pogoje, ki jih ima to mesto za izpeljavo tako pomembne manifestacije.

O organizatorju svetovnih študentskih iger leta 1985 bodo odločali na zasedanju FISU čez dva tedna v Rimu.

Podpis protokola Italija — SZ

MERAN — Včeraj so v Meranu podpisali protokol o športnem sodelovanju med Italijo in Sovjetsko zvezo.

Športniki obeh dežel bodo sodelovali zlasti na področju kolesarstva, plavanja, skokov v vodo, vaterpola, atletike, rokoborbe in šaha.

6-dnevna dirka v Madridu

MADRID — Avstralec Allan in Španec Ruperez sta osvojila mednarodno šestdnevno kolesarsko dirko v Madridu. 2. mesto je pripadlo Nemcu Pfegnu in Špancu Lasi.

KARPOV - KORČNOJ 5:2

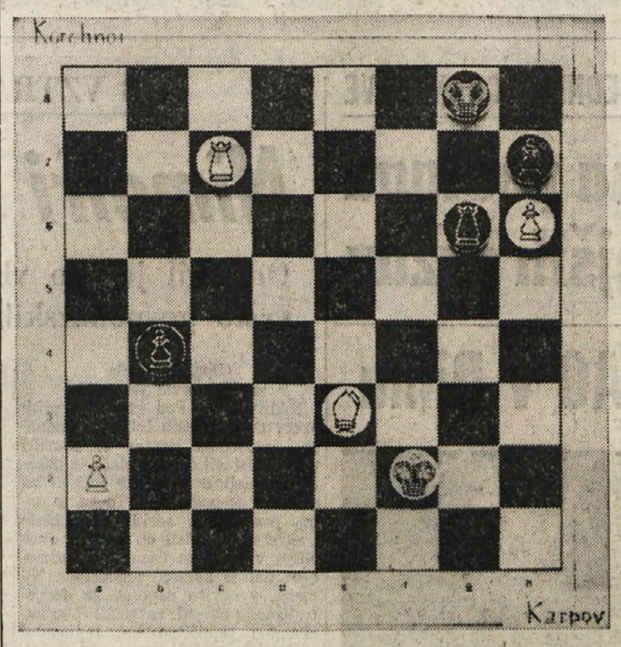

Korčnoj je včeraj brez igre predal 14. partijo svetovnega šahovskega prvenstva v Meranu, saj je bil ob ponedeljkovi prekinitvi (v 46. potezi) v povsem brezupnem položaju.

K njegovemu porazu je največ doprinesla velika časovna stiska, v kateri se je znašel.

Karpov zdaj vodi s 5:2 in mu do končne zmage manjka le še ena sama točka.

Na sliki (telefoto AP): v takem položaju je (črni) Korčnoj predal partijo.

Tečaji za učitelje

V skladu z navodili ministrstva za šolstvo bodo tudi v Trstu organizirali posebne izpopolnjevalne tečaje za telesno vzgojo, namenjene učiteljstvu osnovnih šol, da bi dopolnilo svoje znanje o tej pomembni smeri vzgoje otrok. Poučevalno ekipo na tečaju bodo sestavljali didaktični ravnatelj (kot koordinator in predavatelj psihologije), dva profesorja telesne vzgoje, športni zdravnik in izvedenec za športne naprave (ki ga bo določil CONI).

Pouk v tečaju bo potekal v dveh oddelkih, v vsakem pa bo po 40 učiteljev. Vsak tečaj bo potekal v treh delih, vsak del pa bo trajal po šest dni. Vsak učitelj bo moral nato znanje, ki ga bo pridobil na tečaju, praktično prikazati pri delu s svojimi učenci.

Prvi tečaj se bo začel 9. t.m. ob 8.20 na šoli Morpurgo, drugi pa 16. novembra ob istem času.

Naši nogometaši v mladinskih ligah

«UNDER 20»

Vesna - Pol. Opicina 1:2 (0:1)

VESNA: Somma, Sandrin, Musizza, Bukavec, Zucca, Kodarin, Metelko, Cusatelli, Pichierri, Cicchese, Kostnapfel.

STRELEC za Vesno: Kostnapfel v 74. min.

Proti skromni Opicini je Vesna doživela poraz. Tako slabe igre «plavi» res še niso pokazali in izid jih pravično kaznuje. Res je, da so bili odsotni nekateri standardni igralci, toda fantje so res igrali pod svojimi sposobnostmi. Preveč so zadrževali žogo, kar je zelo olajšalo delo nasprotniku. Le Kostnapfel se je nekoliko izkazal z nekaterimi lepimi akcijami, gol pa je poplačal njegovo požrtvovalnost.

Fabio

Breg — Edile Adriatica 2:3 (2:3)

BREG: Smotlak, Tul, Kofol, Šavron, Grizonič, Pavletič, Kraljič, Albertini, Zeriali, Mondo, Pinti.

STRELEC za Breg: Zeriali

Brežani so bili popolnoma enakovredni solidni enajsterici Edile Adriatica in bi si glede na prikazano igro prav gotovo zaslužili vsaj točko. V samem začetku so gostje sicer povedli na 2:0, vendar so domačini s požrtvovalno igro izenačili ter nadaljevali z napadi, kar pa so gostje izkoristili in v protinapadu dosegli zmagoviti zadetek. Treba povedati, da so Brežani tokrat popravili slab vtis, ki so ga zapustili v prejšnjih dveh srečanjih.

I. T.

IZIDI

Monfalcone - Domio	3:1
Breg - Edile Adriatica	1:2
Aurisina - Supercaffè	2:1
Portuale - Costalunga	3:0
Vesna - Opicina	1:2
Stock - S. Marco	3:2

LESTVICA

Monfalcone 13, Vesna, Aurisina, Portuale, Edile Adriatica 10, Costalunga 9, Opicina 8, Supercaffè 7, S. Marco, Breg, Domio, Stock 4, Zaule 3.

NARAŠČAJNIKI

Kras — S. Andrea 1:5 (0:1)

KRAS: Igor Škabar (Peric), Igor Purič, Bertocchi, Škrk, Drago Purič, Colja, Castellani, Terčon (Gullo), Hrvatič, Suc (Doljak), Nicolin.

STRELEC za Kras: Drago Purič

Krasovci so si zapravili tekmo na začetku drugega polčasa, ko je v njihovih vrstah popustila zbranost in so jim gostje v nekaj minutah nasuli kar tri gole. V prvem polčasu so bili namreč rdeče-beli po igri popolnoma enakovredni Tržačanom, prvi gol pa so prejeli nekaj pred iztekom 45. minute. Po slabi igri na začetku drugega polčasa so v nadaljevanju igrali nekoliko bolje in dosegli častni zadetek iz prostega strela.

R. B.

IZIDI 8. KOLA

CGS - Gaja 5:1; San Vito - Zaule 1:0; Fortitudo - Chiarbola 2:0; Olimpia - Blue Star 2:0; Kras - S. Andrea 1:5; S. Luigi - Rojanese 1:1; Campanelle - Montebello 7:0.

LESTVICA

Fortitudo 14, Campanelle, Olimpia 13, Rojanese, CGS 10, Montebello, Gaja 9, S. Vito 8, S. Andrea 6, Zaule 5, Chiarbola 4, Kras 3, Blue Star, S. Luigi For You 2.

ZAČETNIKI

A SKUPINA

Muggesana — Breg 4:0 (3:0)

BREG: Turko, Ražem, Vodopivec, Kraljič, Bevk, Mauri, Boneta, Canciani, Prašelj, Steržaj, Švara (12 Zobec, 13 Koren).

Proti drugouvrščeni Muggesani so Bregovi začetniki doživeli sicer pričakovan poraz, čeprav bi z bolj požrtvovalno igro lahko vsaj preprečili, da dobi take razsežnosti. V prvem polčasu, ko so prejeli kar tri gole, namreč niso pokazali prevelike vneme in uigranosti, v nadaljevanju pa čeprav so zaigrali bolj angažirano, niso mogli več nadoknaditi prevelike razlike. Imeli so sicer dve lepi priložnosti, ki pa ju niso izkoristili, domačini pa so dosegli še en zadetek z 11-metrovko.

M. Š.

IZIDI

Domio - Fortitudo 1:2; Muggesana - Breg 4:0; Ponziana - Soncini B 2:1; S. Sergio - Libertas 0:0.

LESTVICA

Libertas 10, Muggesana 9, Ponziana 8, Soncini B 7, Costalunga, S. Sergio 6, Domio 5, Fortitudo 3, Breg 2.

C SKUPINA

CGS — Kras 4:0 (2:0)

KRAS: Robert Purič, Žagar, Tavčar, Križman, Lucijan Škabar, Škrk, Gregoretti, Alan Škabar, Lukša, Suc in Grmek.

Mali Krasovi nogometaši se tudi tokrat niso mogli izogniti porazu, saj so zopet naleteli na telesno močnejše nasprotnike. Kljub požrtvovalni igri rdeče-belih so napadalci domače ekipe večkrat silovito streljali proti vratom Puriča. Pri stanju 3:0 je imel Kras izredno priložnost, da iz protinapada zmanjša razliko, toda žoga je šla mimo praznih vrat. Tržačani so takoj zatem povišali na 4:0.

R. B.

IZIDI 8. KOLA

Portuale - S. Andrea 0:1; Supercaffè - S. Luigi For You 1:0; Opicina - S. Giovanni A 0:0; Primorec - Chiarbola B 2:1; CGS - Kras 4:0.

LESTVICA

S. Giovanni A 12, Opicina, Supercaffè 11, Portuale, S. Andrea 9, CGS 8, S. Luigi For You 5, Primorec 4, Chiarbola B 1, Kras 0.

NAJMLAJŠI

Fortitudo — Breg 0:0

BREG: Degrassi, Biagi, S. Olenik, Žerjal, Ciacchi, Tul, Sancin, Bavčar, Bonetta, Šturman (v 15. min. Godina), Barut.

V prvem polčasu so domačini res veliko več napadali, v nadaljevanju pa je Breg pokazal odločno boljšo igro in bi si prav gotovo zaslužil zmago. Najboljši v vrstah Brežanov je bil tokrat Ciacchi.

Od tekme do tekme je torej pri najmlajših Brežanih viden očiten napredek, in če bodo tako nadaljevali, lahko računajo na solidno uvrsitev, kar se v začetku prvenstva res ni dalo predvideti, saj jim je delalo preglavice že to, kako sestaviti ekipo.

A. B.

IZIDI 8. KOLA

San Vito - Zaule 1:0; S. Luigi For You - Costalunga 1:2; Giarizzole - Chiarbola 0:0; Fortitudo - Breg 0:0; Domio - Ponziana 0:2.

LESTVICA

Fortitudo, Giarizzole, Costalunga, S. Vito 11, Campanelle, Domio 8, Breg 7, S. Luigi For You 5, Ponziana 4, Chiarbola 3, Zaule 1.

CICIBANI

A SKUPINA

Breg — Fortitudo 1:4 (0:2)

STRELEC za Breg: Vodopivec

BREG: Bandi, Glavina, Starec (v 2. p. Zerjal), Vodopivec, Lovriha (v 2. p. Gombač), Slavec, Tedeško.

Bregovi cicibani znajo veliko bolje igrati kot so to storili proti Fortitudu, ki je sicer solidna ekipa s tehnično dobrimi posamezniki, vendar bi domačini vsaj poskušali iztržiti remi, ki je bil zanje dosegljiv. S tako neangažirano igro pa niti na remi niso mogli upati.

M. Š.

IZIDI 8. KOLA

Breg - Fortitudo 1:4; Chiarbola A - Domio 9:0; Soncini B - Muggesana 1:1; Zaule A - Costalunga 2:0.

LESTVICA

Muggesana 12, Chiarbola A 10, Zaule A 9, Costalunga 6, Fortitudo 5, Domio, Ponziana, Soncini B 4, Breg 2.

MLAJŠI CICIBANI

Breg — Fortitudo 1:0 (1:0)

STRELEC: Alberti

BREG: Ota, Reggio, Kosič, Kozina, Raffaele, Alberti, Zupin (Basso).

Med Bregovimi mlajšimi cicibani je po srečanju razumljivo vladalo veliko veselje, saj je bila to njihova prva prvenstvena zmaga, ki je poplačala trud in požrtvovalnost. Do gola so prišli že v prvem polčasu z Albertijem, ki je izkoristil lepo podajo Raffaeleja, ki je pred tem preigral kar tri nasprotnike. Pohvalo zasluži še zlasti Marko Ota, ki je bil tokrat prvič v vratih.

M. Š.

IZIDI 8. KOLA

Ponziana - Campanelle 9:0; S. Luigi For You - S. Andrea 5:3; Soncini - Inter S. Sergio odložena; Breg - Fortitudo 1:0; Opicina - S. Giovanni 0:0; Chiarbola - Domio 1:4.

LESTVICA

Ponziana 14, Domio 12, Soncini 11, S. Giovanni 9, S. Luigi For You 7, Chiarbola, CGS 6, Fortitudo 5, Inter S. Sergio, S. Andrea, Breg 3, Campanelle 2, Opicina 1.

NOGOMET

ZA SREČANJE PROTI GRČIJI

«Azzurri» v Turinu

V Padovi pa trenirajo reprezentanti «under 21», ki bodo jutri ob 14.30 igrali kvalifikacijsko tekmo proti Grkom

Kandidati za italijansko reprezentanco, ki bo v soboto v Turinu igrala kvalifikacijsko srečanje za SP proti Grčiji, so se včeraj zbrali v glavnem mestu Piemonta.

Tu bodo «azzurri» trenirali, pod vodstvom Enza Bearzota, do sobotne tekme. Zvezni trener Bearzot je dejal, da bodo «azzurri» na tem srečanju dali vse od sebe, saj se bo Italija borila, da v tej skupini osvoji prvo mesto.

Italija bo proti Grčiji skoraj gotovo igrala v naslednji postavi: Zoff, Gentile, Cabrini, Marini, Collovati, Scirea, Conti, Dossena, Graziani, Antognoni, Selvaggi.

Medtem pa je predsedstvo italijanske nogometne zveze sporočilo, da bo Italija igrala poslednjo kvalifikacijsko srečanje za SP proti Luksemburgu v Neaplju. Tekma bo 5. decembra.

V Padovi pa se pripravljajo italijanski reprezentanti «under 21», ki bodo igrali jutri ob 14.30 kvalifikacijsko srečanje evropskega pokala proti Grčiji. Zvezni trener Azeglio Vicini je dejal, da bo Italija jurišala na zmago.

JUGOSLOVANSKI POKAL

Danes v osmini finala Olimpija-Rijeka

V osmini finala jugoslovanskega nogometnega pokala bo danes Olimpija igrala doma proti Rijeki. Tekma se bo pričela ob 16. uri.

DANAŠNJI SPORED

Dinamo - Sloga Doboj, Galenika - Maribor, Rad - Mogren Budva, Vojvodina - Budučnost, Sloboda - Radniški Kragujevac, Hajduk - Napredak, Olimpija - Rijeka, C. zvezda - Sarajevo.

SEUL — Predsednik mednarodne nogometne zveze Havelange, ki je trenutno na obisku v Seulu, je izjavil, da bi LR Kitajska rada navezala športne stike z Južno Korejo

NAMIZNI TENIS

V MOŠKI C LIGI

Mladina za las ob prvo zmago

Gostom iz Trevisa je klonila le s točko razlike

Mladina — US Lupino 4:5

V namiznoteniškem prvenstvu C lige je tudi tokrat Mladina klonila nasprotniku, ekipi Lupino iz Trevisa. Domače barve so tokrat branili: Alain in Giorgio Tence ter Diego Kosuta, ki kljub dobri igri niso uspeli ugnati nasprotnika. Križani so začeli slabo, saj je G. Tence prvi dvoboj izgubil, A. Tence pa je izid takoj izenačil. Po zmagi Diega Košute je bila kriška ekipa res blizu prve zmage. V odločilnem srečanju je stopil za zeleno mizo G. Tence, ki pa je imel pred sabo najboljšega igralca gostov. Križan je prvi set izgubil, v drugem pa je kljub porazu jasno dokazal, da zna igrati tudi dobro, usodni pa sta bili dve napaki ob koncu dvoboja. Tesni poraz mladih kriških igralcev dokazuje, da počasi, a stalno napredujejo, kar pa po vsej verjetnosti ne bo zadostovalo za obstoj v C ligi.

IZIDI

G. Tence - Zanini 0:2 (16, 21); A. Tence - Fiorindi 2:1 (—16, 19, 20); D. Košuta - Campagner 2:0 (16, 16); A. Tence - Zanini 0:2 (13, 19); G. Tence - Campagner 2:0 (18, 20); D. Košuta - Fiorindi 1:2 (10, —14, 15); A. Tence - Campagner 2:0 (18, 8); D. Košuta - Zanini 0:2 (14, 18); G. Tence - Fiorindi 0:2 (12, 18).

A. S.

MOŠKO PROMOCIJSKO PRVENSTVO

Ardita — Kras 2:5

Mladi fantje Krasa so prijetno presenetili v drugem kolu promocijskega prvenstva. V Gorici so uspešno igrali proti Arditi, ki je, resnici na ljubo, nastopila brez enega svojih standardnih igralcev in prepričljivo zmagali s 5:2. Po dve zmagi sta osvojila Igor Colja in Boris Štoka, enkrat pa je bil uspešen Ivan Bosticco.

Kras je tako ohranil prvo mesto na lestvici.

B.S.

Mladina — Ente Porto 0:5

Krstni nastop v promocijskem prvenstvu je prinesel mladim kriškim namiznoteniškim igralcem tudi prvi poraz. V domačem taboru je sicer bil ta poraz pričakovan, saj je ekipa nastopila z igralci, ki so tokrat prvič uradno stopili za zeleno mizo in so bili torej skoraj brez vsake tekmovalne izkušnje. Vsaka tekma pa predstavlja koristno izkušnjo za bodoče tekmovalne nastope.

Mladina je v nedeljo v kriškem občinskem rekreatoriju nastopila z naslednjo postavo: Andrej Starc ter Marjan in Igor Guštinčič.

A.S.

Mladina B danes v Križu

Po sobotnem porazu bo Mladina B zopet igrala že danes. Ob 20. uri se bo v Križu spoprijela s tržaškim moštvom Tennistauro

A. S

HOKEJ NA KOTALKAH

Še en uspeh Italijanov

ESSEN — Na evropskem prvenstvu v hokeju na kotalkah je bila Italija uspešna tudi včeraj. Premagala je namreč Anglijo s 6:1 in je zdaj na 1. mestu lestvice, skupno s Portugalsko (obe imata po šest točk).

ODBOJKA

V PRVENSTVU MLADINK IN DEKLIC

Slovenska derbija borovkam in Brežankam

MLADINKE

Bor — Sokol 3:0 (15:6, 15:7, 15:12)

BOR: Cergol, Čač, Godina, M. in V. Klemše, Montanari, Tomšič.

SOKOL: Caharija, Kojanec, Legiša, M. in S. Milič, A. in M. Pertot, Purič.

SODNIK: Gioppo.

V zadnjem kolu prvega dela prvenstva je bil na stadionu «1. maj» slovenski derbi, v katerem je Bor prepričljivo zmagal. Domačinke so sicer tokrat igrale nekoliko pod svojimi sposobnostmi, vendar sta jim za dosego novega para točk zadostovali že nekoliko večja izkušenost in predvsem učinkovitejša igra ob mreži. Sokol je borovkam rudil močnejši odpor le v tretjem setu, ko se je «pravim» približal na 1 samo točko (11:12), za kaj več pa Nabrežinke niso imele dovolj moči.

Na splošno lahko rečemo, da je bila prikazana igra, z izjemo nekaj res uspešnih posameznih akcij, na nizki kakovostni ravni in je zmaga pripadla ekipi, ki je znala bolje izkoristiti nasprotnikove slabosti.

Mig

Sloga — Vivai Busà 3:0 (13, 7, 13)

SLOGA: A. Adam, E. Adam, Debenjak, Drnovšček, Križmančič, Malalan, Milič, Purič, Sosič.

Sloga je tudi to srečanje prepričljivo osvojila s 3:0. Tekma sama pa je bila vseskozi živa in napeta; zmagala je ekipa, ki je igrala boljše in je obdržala mirne živce do konca. Gledali smo res lepo srečanje, kakršna vidimo v mladinskem prvenstvu redkokdaj. S to zmago je Sloga matematično osvojila prvo mesto na lestvici in se bo tako borila za pokrajinski naslov Trsta.

Inka

DEKLICE

Sloga — Breg 1:3 (3, 3, —11, 6)

SLOGA: Gorkič, Hrovatin, Gregori, Ban, Guštin, Kralj, Križmančič, Kokoravec, Škabar, Pieric.

BREG: Canziani, Smotlak, Kocjančič, Žerjal, Corsini, Štrajn, Slavec, Mauri.

Slovenski derbi za prvenstvo deklic se je končal s premočno zmago gostij Brega, ki so v tekmi pokazale dokaj boljšo igro, večjo uigranost, Sloga pa ni odigrala vidne vloge na tem srečanju.

Zgodovina je le v tretjem setu, ki ga je osvojila, vendar velja pripomniti, da je prav v tem setu Breg tudi močno popustil. Vsekakor rezultat odraža verno dogodke na igrišču. Breg je bil vseskozi boljši in je tudi zasluženo zmagal.

Inka

OMA B — Sokol 2:3 (2, 8, —5, —3, 1)

SOKOL: Skrinjar, Milič, A. in M. Pertot, Purič, Svetlič, Jazbec.

Lahko rečemo, da je Sokol v tej tekmi res presenetil. Prvi in zadnji set je osvojil s samimi servisi, v tretjem in četrtem pa je popustil. OMA je bila prepričana, da ima zmago že v svojih rokah, toda naša dekleta so z močnimi servisi svoje nasprotnice povsem onemogočile in tako zasluženo osvojile obe točki.

Aleksandra Pertot

Kontovel — Inter 2:3 (9, —5, 8, —10, —9)

Kontovelke so v povratnem srečanju nepričakovano klonile šesterki Interja. Tekmo so sicer začele zelo borbeno in so v prvem setu popolnoma nadigrale nasprotnice.

Kontovelke so nato nekoliko uredile svoje vrste, vendar jim je na koncu tekme zmanjkalo moči in so morale poražene zapustiti igrišče.

T. C.

Kontovel — Volley club 3:0 (5, 6, 4)

KONTOVEL: Antoni, Ban, Nataša, Romilda in Silvana Daneu, Garbini, Pertot, Prašelj, Regent, Starc, Umek in Ukmar.

Kontovelke so tudi v povratnem srečanju z lahkoto premagale šesterko Volley cluba v samih treh setih igre. Njihova zmaga ni bila nikoli v dvomu saj so bile za razred boljše od nasprotnic. S prikazano igro so povsem zadovoljile in so pokazale dober napredek.

PRIJATELJSKA TEKMA

Juventina «Belca» — Italcantieri 4:0 (9, 9, 13, 11)

JUVENTINA «BELCA»: M. Černic, Petejan, Marušič, L. Černic, Plesničar, Orel, Jarc, Faganel, Mučič Mervič, Malič, Juren.

«Belo-rdeči» nadaljujejo s pozitivnimi nastopi v predprvenstvenih prijateljskih tekmah. Tokrat so s 4:0 odpravili tržiško šesterko Italcantieri, ki jo vodi Boris Cotič.

Italcantieri je v lanskem prvenstvu igral v 1. diviziji in skupaj z Mobilcaso napredoval v D ligo, kjer igra tudi Juventina.

V štandreškem taboru vlada po dveh visokih zmagah (Mobilcasa ir Italcantieri) dobro razpoloženje ir nekateri že mislijo na napredovanje

J. I.

OBVESTILA

TPK Sirena

obvešča svoje člane, ki imajo čolne, da 30. novembra t.l. zapade rok za predstavitev prošenj za priveze. Prošnje treba predložiti Luški kapitaniji.

Odbor

* * *

SK Devin

organizira v nedeljo, 15. t.m., planinski pohod Medja vas - Grmada z odhodom ob 9. uri. Obenem prireja v soboto, 14. t.m., od 14. do 22. ure in v nedeljo, 15. t.m. od 8. do 22. ure sejem rabljene smučarske opreme.

* * *

ŠD Mladina

prireja do 14. novembra sejem rabljene in nove smučarske opreme. Urnik: do petka od 16. do 21. ure, v soboto od 10. do 20.30.

BOROV ODBOJKARSKI TEDEN V POLNEM TEKU

Trenerji ugnali odbornike

Danes zanimivo srečanje med dvema bivšima najboljšima Borovima šesterkama - Predavanje Vikija Krevslja

Borov odbojkarski teden je v polnem teku. V ponedeljek je znani jugoslovanski trener in bivši vodja jugoslovanske državne reprezentance Viki Krevsel predaval o zadnjem evropskem prvenstvu v Varni. Svoje zanimivo izvajanje je podkrepil s predvajanjem filma o tem prvenstvu.

Sinoči se je odbojkarski teden Bora nadaljeval s prijateljskim srečanjem med Borovimi trenerji in člani organizacijskega odbora tega tedna. Po zanimivi in borbeni igri so se bolje izkazali trenerji, ki so premagali odbornike z izidom 3:1.

Zanimiva tekma bo na sporedu tudi danes. Ljubiteljem odbojke se bosta namreč ob 20.30 predstavili bivši ekipi, ki sta visoko ponesli ime Borove odbojke. Igrali bosta namreč ženska šesterka, ki je pred več leti nastopala v italijanski A ligi in pa mladinska ekipa, ki je osvojila naslov italijanskega državnega podprvaka.

ATLETSKA SEKCIJA ŠZ BOR

Uspela družabnost

Do zadnjega kotička napolnjena dvorana prosvetnega društva Škamperle je v nedeljo popoldne zagotovila dober uspeh družabnosti atletske sekcije Bora ob koncu sezone 1981.

Skrbno izdelan film je pokazal, kaj so letos zmogli atleti in atletinje v plavem dresu, s tombolo pa so si prisotni razdelili nekaj bogatih nagrad. Ob tej priložnosti so obnovili sekcijska vodstva, ki je prineslo nekaj sprememb. Za načelnika je bil izvoljen Igor Korošec, Bruno Križman bo tajnik, Milko Sedmak blagajnik, Loredana Kralj bo skrbela za imovino, Aleks Kalc pa bo urejeval sekcijski bilten. Odbor bodo dopolnili še trenerji.

Ta odbor, ki se bo lahko še razširil, sestavljajo za sedaj Glavko Turk, Angelo Krmec, Edvard Petaros, Aleksander Inamo, Peter Glavina in Jure Umari.

Delovanje ZSŠDI

ZSŠDI obvešča, da bo v petek, 13. novembra, ob 20. uri v dvorani kulturnega društva Igo Gruden v Nabrežini seja deželnega glavnega odbora. Dnevni red: poročilo o delovanju, priprave na izredni občni zbor, razprava o prekrških.

KOŠARKA

V TRETJEM KOLU PRVENSTVA NARAŠČAJNIKOV

Vse tri naše peterke zopet praznih rok

A skupina

Kontovel — Libertas 70:73 (32:28)

KONTOVEL: Danieli, Emili 12, Grilanc 8, Piras, Pertot, Starc 45, Škabar 4, Terčič 1.

V 3. kolu naraščajniškega prvenstva so Kontovelci zopet izgubili prav tako proti enakovredni ekipi. Res škoda, saj so «beli» res dobro igrali posebno v prvem polčasu. Nasprotno kot prejšnje tekme so tokrat domačini dobro zaigrali v obrambi, nekoliko nenatančni pa so bili v napadu. V drugem polčasu, pa so Kontovelci predvsem zaradi petih osebnih napak dotlej odličnega Terčiča, popustili v obrambi, vodstvo pa so prevzeli nasprotniki.

D. S.

Jadran — Ricreatori 51:68 (30:28)

JADRAN: Feri 37 (3:15), Fabi 7 (3:9), Persi 2, Sartoreti, Gonda, Škerlavaj 4, Hrovatin, Kerpan 2.

V drugem prvenstvenem srečanju je Jadran, kljub prizadevnosti odličnega Ferija, na domačem igrišču izgubil proti Ricreatoriju. Naši fantje so dobro začeli, saj so šli na odmor z dvema točkama prednosti, v nadaljevanju pa so gostje zaigrali nekoliko bolj prisebno in tako tudi zmagali.

IZIDI 3. KOLA

Kontovel - Libertas A 70:73; Barcolana B - Grandi Motori 55:82; Don Bosco B - Don Bosco A 74:108; Jadran - Ricreatori 51:68; Ferroviario je počival.

LESTVICA

Don Bosco A, Libertas A 6, Ferroviario in GMT 4, Don Bosco B in RCT 2, Barcolana B, Jadran in Kontovel 0.

Kontovel, Jadran in Ferroviario imajo tekmo manj.

B skupina

Bor — SGT 45:63 (23:37)

BOR: Kovačič 12, Jogan, Smotlak 2, Pisani 5 (3:6), Tavčar 2, Zniderščič, Gruden, Korošec 20 (4:5), Pieri 2 (2:3), Semen 2.

SADNIKA: Fornasaro in Košuta iz Trsta.

Borovci so se v nedeljo znašli s tretjim zaporednim porazom. Tokrat so izgubili z Ginnastico, ki je vse prej kot nepremagljivo moštvo. O tekmi ni kaj povedati, borovci so namreč tudi tokrat ponovili vse napake, o katerih smo že pisali po prvih srečanjih. Tokrat sta «dostojno» igrala Kovačič in Korošec, vsekakor je jasno, da z dobro igro dveh samih igralcev ni mogoče zmagati.

IZIDI 3. KOLA

Inter Milje - Servolana A 58:68; Libertas B - Barcolana A 87:43; Bor -SGT 45:63; Inter 1904 - Servolana B 113:53.

LESTVICA

Inter 1904 in Servolana A 6, Inter Milje in SGT 4, Servolana B in Libertas B 2, Barcolana A in Bor 0.

Cancia

«TURNIR TRIESTE SPORT»

Borovci tretji

Na prvem «Turnirju Trieste Sport», ki ga je priredil Don Bosco, so Borovi kadeti osvojili tretje mesto, s prikazano igro pa so razočarali. Borovci so zlasti slabo igrali v prvem srečanju proti Ferroviariu, ko so povsem nepričakovano izgubili. V tej tekmi je zadovoljil le Semen.

V finalu za 3. mesto pa je Bor zanesljivo premagal Alabardo. Najboljša pa sta bila Darko Bradassi in Henrik Maver.

Bor — Ferroviario 82:93 (39:41)

BOR: Bradassi 10, Maver 18 (4:6), Vascotto, Struna 2, Tavčar 4 (0:1), Furlan 4, Semen 9 (3:9), Tremul 16 (2:3), Žerjal 9 (1:3), Devčič, Volk 10.

PON: Bradassi, Maver Struna, Tavčer, Semen, Devčič

FINALE ZA 3. MESTO

Bor — Alabarda 94:67 (41:35)

BOR: Bradassi 21 (1:3), Maver 27 (9:15), Vascotto, Struna, Tavčer 8 (2:6), Furlan 1 (1:6), Semen 1 (1:6), Tremul 15 (1:2), Žerjal 3 (1:3), Deučič, Volk 18 (2:6).

PON: Furlan

KONČNA LESTVICA

1. Don Bosco; 2. Ferroviario; 3. Bor; 4. Alabarda.

Max

NARAŠČAJNIKI NA GORIŠKEM

Prva zmaga Doma

Grado — Dom 55:59 p.p. (18:20, 51:51)

DOM: Gruzovin 8, Zanier 12, Košuta 4, Kocjančič 11, Porta, Poberaj 11, Roner, Bric 12, Battello, Čubrilo 2.

Po treh zaporednih porazih, so Domovi naraščajniki izbojevali svojo prvo zmago v letošnjem prvenstvu. Ta zmaga je še toliko pomembnejša, ker so jo mladi domovci dosegli na tujem, in to prav v Gradežu, kjer gostujoče ekipe z veliko težavo pridejo do obeh točk.

Moštvi sta si bili vseskozi povsem enakovredni, tako da je bil zmagovalec znan šele po podaljških. No, prav v podaljšku so domovci pokazali več zbranosti ter zasluženo zmagali.

Vili Prinčič

Pisma uredništvu

Prejeli smo in objavljamo.

«V zvezi z odprtim pismom našega predsednika Boru in Kontovelu glede izključitve Poleta in CUS iz promocijskega prvenstva ter odgovora R. Štoklja v PD dne 31. 10. 81 je odbor ŠD Polet na svoji seji dne 6. 11. 81 ugotovil naslednje:

1. *Dejstvo je, da je deželni odbor FIHP vseskozi zagovarjal stališče, da se letošnjega promocijskega prvenstva udeleži vseh 14 vpisanih društev, se pravi tudi pogojno vpisana Polet in CUS.*
2. *Dejstvo je, da so na pobudo «nekaterih» društev predstavniki «vseh» društev podpisali resolucijo, se pravi tudi Bor in Kontovel, v kateri se izrekajo proti vključitvi Poleta v letošnje promocijsko prvenstvo.*
3. *Dejstvo je, da je deželni odbor FIHP — tudi zaradi soglasnosti VSEH društev — odločil, da se Poletu in CUS ne dovoli nastopanje v letošnjem promocijskem prvenstvu, čeprav s pripombo, da izraža resolucija društev «pomanjkanje športnosti» («scarsa sportività») v odnosu do pogojno vpisanih društev in da si pridržuje pravico o vsem tem obvestiti višje forume FIHP.*
4. *Dejstvo je torej, da bi Bor in Kontovel, če ne bi podpisala omenjene resolucije, povzročila nesoglasje in s tem dala možnost deželnemu odboru FIHP, da sprejme tudi Polet v letošnje promocijsko prvenstvo. To so torej dejstva, vse ostalo pa prazni izgovori.*

In še kar zadeva «iskanje zavezništva»: že deželni odbor FIHP ugotavlja pomanjkanje športnosti v odnosu do Poleta in CUS. Mi bi k temu dodali samo še vprašanje: kje pa je ostala tolikokrat opevana in zahtevana solidarnost med slovenskimi športnimi društvi? Ali pa bo treba v takih in podobnih primerih iskati še posebnega zavezništva, morda celo s visanjem prošenj na kolkovanem papirju?»

Za odbor ŠD Polet
tajnik
Edi Ferluga

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije)
Podružnica Gorica, Drevored 24 Maggio 1 — Tel. (0481) 8 33 82 - 8 57 23
Naročnina
Mesečno 7.000 lir — celoletna 84.000
V SFRJ številka 5,50 din, ob nedeljah 6,00 din, za zasebnike mesečno 80,00, letno 800,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 100,00, letno 1000,00.
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» DZS 61000 Ljubljana Gradišče 10/II. nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 27.000 lir. Finančni 900, legalni 800, osmrtnice 300, sožalja 400 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 200 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 15%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tisk ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

NA SINOČNJEM SPREJEMU V ČAST INDIJSKE MINISTRSKE PREDSEDNICE GHANDIJEVE

Miroljubno sožitje med narodi trdna podlaga za mir in gospodarski razvoj revnejših držav

RIM — Indijska ministrska predsednica Indira Ghandi, ki se mudi na uradnem obisku v Rimu, je bila sinoči v vili Madama gost italijanskega premiera Spadolinija. Na sprejemu v čast indijskega visokega gosta je Spadolini poudaril osebni prispevek Ghandijeve v prizadevanjih za razvoj in industrializacijo Indije. Obenem je podčrtal tudi pomen Indije na mednarodnem prizorišču, kjer se ta država že od nekdaj zavzema za miroljubno sožitje in za okrepitev sodelovanja med narodi.

Spadolini se je nato zaustavil pri prizadevanjih Italije v boju proti revščini in lakoti v svetu. V tem okviru namerava rimska vlada uporabljati svoj tehnološki in finančni potencial tudi za razvoj ter gospodarsko in socialno emancipacijo držav v razvoju. Obisk Ghandijeve v Rimu bo prispeval k uveljavljanju teh prizadevanj v svetu, obenem pa bo okrepil tudi trdno podlago gospodarskega in političnega sodelovanja med Italijo in Indijo.

Tudi Ghandijeva je v odgovor na Spadolinijev pozdrav poudarila pomen miroljubnega sožitja ter gospodarskega in političnega sodelovanja med državami. Poglabljanje dvostranskih odnosov med Italijo in Indijo prav gotovo sodi v ta okvir, to še posebej velja za pogodbo o kooperaciji na tehnološkem področju. Ghandijeva se je zaustavila pri tem sporazumu, ki predvideva večji izvoz italijanske tehnologije v Indijo in je dejala, da bi morale razvite države v večji meri upoštevati potrebe držav v razvoju. Sedanja kriza v mednarodnih odnosih je za Ghandijevo predvsem posledica pretiranega oboroževanja. Sredstva, ki jih države porabijo za orožje, bi se dalo izkoristiti v boju proti lakoti za posledicami katere umre vedno več ljudi.

Indijska ministrska predsednica se je dopoldne sestala s predsednikom senata Fanfanijem in z obrambnim ministrom Lagoriom. Ghandijeva opravlja namreč tudi funkcijo obrambnega ministra.

Združenje potrošnikov za podaljšanje «samoomejevanja» cen

RIM — Le nekaj dni pred potekom dvomesečnega «samoomejevanja» cen za 20 živil najširše potrošnje, je vsedržavno združenje potrošnikov priredilo tiskovno konferenco, na kateri je zahtevalo podaljšanje roka, saj bi drugače po 15. novembru cene skokovito narasle, zlasti pa ob koncu leta, ko se povpraševanje povzpne ob 13. plačah. Združenje potrošnikov je tudi potrdilo zahteve, ki jih je že posredovalo vladi, glede nadzorstva nad oblikovanjem maloprodajnih cen in glede korenitega preustroja razdeljevalne mreže. Najpomembnejši predlogi zadevajo cenike v trgovinah, ki naj bi vsebovali tudi ceno na debelo, in pa namestitev vsaj 300 «nadzornikov cen», ki naj bi stalno pregledovali gibanje cen od proizvodnje do prodaje na drobno za vsaj 500 vrst blaga.

RIM — Kmečke sindikalne organizacije Coldiretti, Confcoltivatori (h kateri sta pričlanjeni tudi tržaška in goriška Kmečka zveza) in Confagricoltura so ustanovile vsedržavni konzorcij za ovrednotenje italijanskih kmetijsko-živilskih proizvodov.

Drugi dan konference FAO v Rimu

RIM — Včeraj se je nadaljevala konferenca FAO, organizacije OZN za kmetijstvo in prehrano. Med pomembnejšimi posegi naj omenimo govor kitajskega ministra za kmetijstvo Lin Hujia (desno), ki je poudaril, da je treba spremeniti sedanje gospodarske strukture v svetu. Venezuelski minister Luis Zapata je dejal, da je treba nameniti kmetijstvu vse prioritetne napore v vseh državah v razvoju. Francoski minister za kmetijstvo Edith Cresson je osredotočila svoj poseg na nujnost, da se zajamči osnovna prehrana v vseh državah ter dejala, da je to ena bistvenih točk Mitterrandove vlade. Zahodni Nemec Joseph Ertl pa je dejal, da pripisuje bonska vlada velik pomen rešitvi vprašanju lakote v svetu in da je treba v ta namen nakazati več finančnih sredstev.

ROBERT MUGABE NA OBISKU V BEOGRADU

Jugoslavija in Zimbabve za popuščanje napetosti

Posebna pozornost namenjena dogajanjem na jugu Afrike - Mugabeju priznanje mesta Beograd

BEOGRAD — Jugoslavija in Zimbabve soglasno ocenjujeta, da so politične in gospodarske razmere v svetu zelo zaostrene in da je za sedanji mednarodni položaj značilno vse večje tekmovanje blokov in velikih sil, okrepljena oboroževalna tekma in poslabšanje položaja držav v razvoju, ki so najbolj obremenjene s problemi svetovnega gospodarstva.

Glede na takšno stanje v mednarodnih odnosih sta vladi v Beogradu in Salisburgu pripravljeni, da se skupaj z vsemi drugimi neuvrščenimi državami odločno zavzemata za obnovo univerzalnega procesa popuščanja, ki bi zajel vse dežele sveta in vsa področja mednarodnih odnosov. To sta med drugim v včerajšnjih pogovorih poudarila predsednik zveznega izvršnega sveta Veselin Djuranović in pa premier Zimbabveja Robert Mugabe, ki je na obisku v Jugoslaviji.

Posebno pozornost sta predsednika vlad namenila dogajanjem na jugu Afrike. Jugoslavija in Zimbabve ostro obsojata napadalno politiko rasističnega režima v Pretoriji, ki posebej težko prizadeva sosedne neodvisne afriške države. Predsednik Veselin Djuranović je ob tej priložnosti izrekel pripravljenost Jugoslavije, da osvobodilnemu gibanju SWAPO in ljudstvu Namibije nudi vsestransko politično in gmotno podporo, da bi čimprej doseglo neodvisnost in pravico do samoodločbe. Sorodna stališča imata Jugoslavija in Zimbabve tudi glede položaja na Bližnjem vzhodu.

Včeraj so predsedniku vlade Zimbabveja Robertu Mugabeju v Beogradu izročili tudi zlato plaketo mesta za njegov velik prispevek v boju za neodvisnost in napredek na jugu Afrike, celotne afriške celine in sodobnega sveta. (dd)

ATENE — Nova socialistična vlada Papandreuja ne bo ratificirala okvirnega sporazuma, ki so ga prejšnji grški voditelji sklenili s petrolejskim koncernom «Royal Dutch-Shell» glede dovoljenj za iskanje in izkoriščanje ležišč v zalivu Termaicos v severnem Egejskem morju. Nova grška vlada namerava spet prevzeti nadzorstvo nad petrolejsko industrijo in bi tak sporazum, poudarjajo v Atenah, nasprotoval koristim države.

ZARADI JAPONSKIH OMEJITEV UVOZA IZ DRŽAV «DESETERICE»

EGS grozi Japonski

Japonci naj zmanjšajo prodajo na skupnem trgu

(Dopisnik Dela za Primorski dnevnik)

BRUSELJ — «Če zahodnoevropska industrija ne more računati z izvozom na japonski trg, potem tudi japonski izvozniki ne bodo mogli več računati na zahodnoevropskega». Ostro svarilo, ki ga je podpredsednik bruseljske komisije in koordinator industrijske politike v evropski deseterici Etienne Davignon med krajšim obiskom na Japonskem naslovil na tamkajšnje podjetnike, posredno pa vsekakor na tokijsko vlado, uporablja najtrše besede, kar jih je Zahodna Evropa doslej našla v dolgotrajnem dialogu s Tokiom o znižanju vrtoglavega tempa japonske industrijske povodnji na skupnem trgu ter o odpravljanju japonskih carinskih in drugih uvoznih omejitev.

Etienne Davignon, ki je znan kot pristaš kovanja dolgoročne industrijske strategije zahodnoevropske skupnosti kot najbolj ustrezen odgovor na naraščajoči japonski izvoz v EGS, manj pa se ogreva za administrativno omejevanje prostora japonskemu blagu, češ da bi to sprožilo protekcionistične tendence v svetovni trgovini, pri čemer bi Zahodna Evropa potegnila krajši konec, je tokrat uporabil besednjak, s katerim se običajno ponašajo zahodnoevropski industrijci, ki so od bruseljske komisije že nekajkrat letos zahtevali, da kratkomalo omeji dotok japonskim avtomobilom, televizorjem, elektroniki, skratka vsemu, kar streže po življenju zahodnoevropski industriji. A svarilo je vpeto v širše sporočilo, ki ga je Davignon prinesel v Tokio, postajo pred uradnim obiskom na Kitajskem. Zahodnoevropska industrija se po njegovi oceni nahaja v fazi, ko je nujno izpeljati globoko restrukturacijo, ki ji bo omogočila enakopravnejše tekmovanje z ameriško in Japonsko. A med trajanjem restrukturacije je potrebno omogočiti industrijcem, da zajamejo sapo, japonski prispevek pa bi bil, da v tem obdobju zmanjša pritisk na nekaterih ključnih področjih, ki jih bo zajela nova zahodnoevropska industrijska politika. Ali drugače, Japonci naj zmanjšajo prodajo na skupnem trgu če ne želijo administrativnih prepovedi v času, ko bodo v deseterici skušali izboljšati konkurenčno sposobnost svoje industrije.

V japonski prestolnici so prav med Davignonovim obiskom objavili novico, da bodo v kratkem izpeljali «nujni uvoz» iz EGS in ZDA v višini pet milijard dolarjev, da bi deloma zmanjšali naraščajoči presežek z največjima trgovinskima partnerjema.

Namesto takšnih korektivov se Davignon zavzema za «trilateralno odgovornost» za ohranitev «odprtega trgovinskega sistema» v svetu. Ta ne bo preživel, je zatrdil belgijski politik, če ne bo koordinacije med tremi temeljnimi kamni v GATT - Japonsko, Ameriko in EGS. Pri tem iz Bruslja diskretno namigujejo na velike razlike v politično ekonomskem dogovarjanju in usklajevanju med Japonsko in EGS na eni ter Japonsko in Ameriko na drugi strani, pogrevajoč predvsem pomladanski »avtomobilski dogovor» med Tokiom in Washinatonom, ko so se Japonci obvezali, da bodo tri leta zmanjševali pritisk na ameriški avtomobilski trg, kar je v Zahodni Evropi povzročilo škripanje z zobmi, češ da bo presežni ameriški «delež» japonskih vozil priromal u EGS.

Najsi bo nova zahodnoevropska strategija v prepričevanju Japoncev, naj omejijo naval na trg EGS in odpro lastne meje uspešna ali ne, zanimivo je, da v Bruslju — še bolj pa v prestolnicah članic Evropske skupnosti — preslišijo, kadar z enakimi argumenti, kot jih je Davignon naslovil na Japonce, na sedežu komisije EGS nastopijo predstavniki držav, ki se zaradi restriktivnih pravil trgovinske politike deseterice, soočajo z naraščajočim blagovnim primanjkljajem, merila so kajpak različna.

BOŽO MAŠANOVIČ

PREDSEDNIK DEŽELE VENETO BERNINI SPREJEL DELEGACIJO LADINCEV

Zahteva po pravni zaščiti

Ladinci živijo v treh deželah, v katerih uživajo različno stopnjo manjšinskih pravic

Dežela Veneto pripravljena upoštevati njihove zahteve

BENETKE — Predstavniki ladinske narodnostne skupnosti v Venetu so se včeraj v Benetkah sestali s predsednikom deželnega odbora dežele Veneto, Carlom Berninijem. Na srečanju v palači Balbi, prisoten je bil tudi odbornik za kulturo Carlo Delaini, je delegacija Ladincev predstavila predsedniku deželnega odbora zahtevo po sprejemu potrebnih zakonskih norm za zaščito kulturnih in jezikovnih značilnosti te manjšine, ki živi v deželi Tridentinski - Južni Tirolski, Venetu in tudi v Furlaniji Julijski krajini. Predstavniki Ladincev iz Veneta so pri tem izpostavili tudi razlike pri obravnavanju posameznih delov te manjšine v vsaki od omenjenih dežel. Položaj pripadnikov te manjšine bi morali namreč v najkrajšem času poenotiti in obenem zagotoviti celotni skupnosti potrebne pogoje za nemoten razvoj. To pa ne pomeni, da je treba zagotoviti le potrebna sredstva za kulturno delovanje te skupnosti in uvesti ladinski jezik v šole. Vse to bi bilo namreč premalo, vprašanje te narodnostne skupnosti bo treba namreč reševati globalno z upoštevanjem družbeno-gospodarskih problemov območja na katerem živijo.

Ladinci živijo predvsem na hribovitem območju na meji med tremi deželami, kjer se je gospodarstvo v zadnjih desetletjih počasneje razvijalo in ni sposobno zagotoviti potrebnega števila delovnih mest za vse člane skupnosti, ki se zato preseljujejo v nižino. Prav to izseljevanje predvsem mlajših članov skupnosti ogroža obstoj manjšine. Predsednik deželnega odbora je med srečanjem poudaril pomen prisotnosti Ladincev v Venetu, ki so obogatitev za to deželo in izrazil pripravljenost deželnega odbora, da prispeva k reševanju problemov obstoja in razvoja ladinske narodnostne skupnosti.

V tem okviru namerava dežela sestaviti posebno komisijo, ki naj bi proučila probleme in prisotnost Ladincev v Venetu in izdelala predloge za rešitev teh vprašanj. Obenem naj bi se zavzela za povezovanje z deželo Tridentinsko Južno Tirolsko in Furlanijo - Julijsko krajino pri zagotavljanju pravic te narodnostne skupnosti.

PARIZ — 35-letnega Italijana Jeana - Clauda Turinija je francosko sodstvo obsodilo na štiri mesece zapora (pogojno) in na plačilo 3 tisoč frankov denarne kazni, ker je leta 1974 prodal poneverjeno Picassojevo sliko.

Turini, ki je bil iz podobnih razlogov že večkrat obsojen v Franciji in Italiji bo moral Picassovi vdovi Jacquelini izplačati tudi 8 tisoč frankov.

MOSKVA — Najkasneje ob polnoči zamre v Moskvi vse nočno življenje. Moskovski ponočnjaki in zabave žejni se morajo hočeš nočeš spraviti spat. Občasno pa zasebniki na lastno pest prirejajo «zasebne družinske zabave», ki pa ne morejo pričarati vzdušja pravega lokala.

Nič čudnega torej, da je podjetni moskovski drugorazredni popevkar Mihail Zvezdinski s pridom vnovčil preprosto, a domiselno sleparijo. Ravnateljem moškovskih lokalov se je predstavljal kot umetnik gledališča Bolšoj. Natvezal jim je, da si njegovi slavni kolegi želijo družabnosti po večerni predstavi. Ob samem imenu take ustanove so se Zvezdinskemu odpirala vsa vrata, sam pa je za drage denarje prodajal «nočne aranžmaje». Logično je vest prišla v javnost, ko so Zvezdinskega obsodili na 12 let strogega zapora.

V Veroni manifestacija proti terorizmu

VERONA — Vsedržavno vodstvo VZPI - ANPI bo v soboto, 14. novembra, pripravilo v Veroni vsedržavno manifestacijo proti terorizmu. Državno vodstvo VZPI je tako sprejelo predlog pokrajinskega vodstva te organizacije iz Verone, naj bi v tem mestu pripravili širšo manifestacijo v podporo demokratičnim inštitucijam, v kateri naj bi sodelovale gospodarske, politične, sindikalne, kulturne in druge družbene sile.

Na manifestaciji, ki bo sledila dvodnevnemu posvetu o teh vprašanjih, bodo prisotni predstavniki partizanov iz vse Italije.

OB VZTRAJNEM NARAŠČANJU GOSPODARSKIH TEŽAV

Nimeiri spreminja podobo Sudana

Odstavil je vso vlado, spremenil teritorialno razdelitev države in sprejel vrsto gospodarskih ukrepov - Sudan ostaja slej ko prej v ameriški sferi

(Dopisnik Dela za Primorski dnevnik)

NAIROBI — Pod grozečim pritiskom gospodarskih težav je sudanski predsednik Džafar El Nimeiri danes odstavil celotno vlado in hkrati razglasil načrt v 19 točkah za oživitev gospodarstva. To pa je samo poslednji v seriji dramatičnih pretresov v deželi ob sotočju dveh Nilov v zadnjem času: pred mesecem dni je namreč predsednik Nimeiri, v okviru naporov za decentralizacijo oblasti, razpustil tako nacionalno skupščino kot regionalni parlament avtonomnega juga Sudana.

Med gospodarskimi ukrepi, ki jih je ob razpustitvi celotne vlade napovedal predsednik Nimeiri, je najpomembnejša devalvacija nacionalne valute, sudanskega funta, ter ukinitev državnih nadomestil za naftne proizvode. Že pred tem je vlada ukinila nadomestila za sladkor, žito in moko, kar je poprej veljalo državno blagajno po 100 milijonov dolarjev letno. Kot kaže, je bil Nimeiri primoran v te ukrepe pod pritiskom mednarodnega denarnega sklada, katerega delegacija je konec oktobra obiskala Kartum in postavljala kot pogoj za odobritev novega posojila, v višini 480 milijonov dolarjev, devalvacijo funta.

Predsednik Nimeiri je povedal, da se je gospodarski položaj Sudana v zadnjem času izredno poslabšal. Upadli so dohodki od izvoza, v prvi vrsti bombaža, katerega proizvodnja se je zadnji čas zmanjšala, medtem ko se je močno podražil uvoz, zlasti še nafte, ki je že doslej požirala po 90 odstotkov deviznih dohodkov. Medtem ko je Sudan pred desetimi leti plačeval za uvoz nafte po 13 milijonov dolarjev, mora letos zanjo odšteti že nad 500 milijonov dolarjev.

Po besedah predsednika Nimeirija bo imel Sudan letos plačilni primanjkljaj v višini nad 500 milijonov dolarjev, hkrati pa na deželo čedalje huje pritiska tuja zadolženost, ki jo ocenjujejo na kaki dve milijardi dolarjev. Zaradi gospodarskih težav se je bil Sudan namreč primoran obrniti po pomoč na tuje države, v prvi vrsti na ZDA, ki mu bodo letos dale 115 milijonov dolarjev različne gospodarske pomoči, od česar bo za 37 milijonov dolarjev pomoči v prehrani.

Toda ta gospodarska odvisnost od ZDA je že imela za posledico povečano politično in vojaško navezanost. Sudan je odobril Američanom vojaške olajšave v svojih lukah in na letališčih, hkrati pa zaprosil in že tudi dobil vojaško pomoč v višini 100 milijonov dolarjev, v prvi vrsti za nakup sodobnejših tankov.

Sudan je v preteklih mesecih krivil za svoje notranje težave predvsem Libijo, ki da je hotela z ekonomskimi sabotažami privesti do padca Nimeirijevega režima. Pred mesecem dni je policija v veliki čistki v Kartumu aretirala 8.000 ljudi, med katerimi je bilo bojda tudi več libijskih agentov, zadolženih za ustanavljanje «revolucionarnih komitejev» širom po deželi, za sabotaže mostov in javnih zgradb ter za umore voditeljev. Kartum je obtožil Tripoli, da se je pripravljal s posebno «rešilno vojsko», sestavljeno iz sudanskih emigrantov in delavcev, zaposlenih v Libiji, korakati na sudansko prestolnico, koder naj bi mu pripravili tla libijski agenti, tudi tako, da bi z umetnim ustvarjanjem pomanjkanja hrane zanetili nezadovoljstvo med ljudmi.

Toda po vsemu sodeč so te morebitne akcije Libije, s katero je Nimeiri junija pretrgal diplomatske stike, samo črpale iz sicer že dalj časa tlečih notranjih nasprotij v samem Sudanu. Zadnji čas je znova prišlo na površje staro nesoglasje med muslimanskim severom in črnskim, deloma krščanskim jugom dežele. V prizadevanjih za decentralizacijo te največje afriške države, ki meri poltretji milijon kvadratnih kilometrov, je Nimeiri razdelil sever na pet regionov, podobnih avtonomnemu regionu na jugu, ustanovljenemu po 16-letni krvavi državljanski vojni leta 1972.

Nimeiri bi zdaj hotel tudi južni region razdeliti naprej, na tri ali več manjših enot. Pred mesecem je tako razpustil obe skupščini, nacionalno, v Kartumu, in avtonomno regionalno v južni prestolnici Jubi, ter napovedal, da bodo volitve v prvo čez dva meseca, v drugo pa čez pol leta. Nova nacionalna skupščina naj ni štela samo 183 poslancev nasproti dozdajšnjim 366, ker bi regionalne skupščine poslej prevzele vso odgovornost za zdravstvo, šolstvo, varnost, razvoj in transport. Z razpustitvijo južne skupščine pa je Nimeiri tudi odstavil dozdajšnjega regionalnega predsednika Abela Aliera, ki je hkrati podpredsednik Sudana, in na njegovo mesto začasno imenoval generala Rasasa. Ta ukrep kot tudi napovedana razdelitev južnega območja na manjše upravne enote je zbudila na jugu dežele precej nezadovoljstva, ki se je izpričevalo v demonstracijah, pa tudi fizičnih obračunavanjih nad severnjaki.

TIT DOBERŠEK

V Vidmu obsodili krajevne upravitelje iz Lignana Sabbiadoro

VIDEM — Videmsko sodišče je obsodilo 26 oseb vpletenih v nezakonito spremembo regulacijskega načrta letoviščarskega kraja Lignano Sabbiadoro na zaporne kazni od nekaj mesecev do dve leti in pol ter na denarne kazni pod obtožbo, da so sodelovali pri izrabljanju javne funkcije v zasebne namene, da so izvršili nezakonite lokacije in poneverili obračune. Med obsojenci je večina demokratičnih upraviteljev kot sta bivši župan v Lignanu Emilio Zatti, bivši podžupan Lino Corso, odbornik Giampaolo Zen in sedem občinskih svetovalcev ter bivši občinski tajnik Giuseppe Montrone. Poleg njih je tudi tolmeški zobozdravnik Lorenzo Barazzutti in neki komercialist iz Brescie.

Vsi so kaznivega dejanja zagrešili leta 1978 ko je občinski svet protizakonito spremenil regulacijski načrt, da so 200 tisoč kvadratnih metrov za parke določenih zemljišč spremenili v zazidljivo področje. Seveda se je s tem cena petkrat povečala, koristi pa so imeli omenjeni upravitelji in njihovi svojci.

James Brady okreva

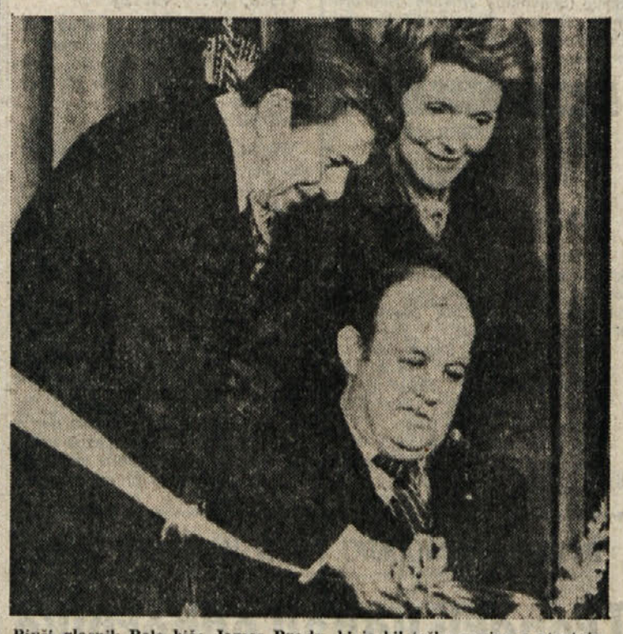

Bivši glasnik Bele hiše James Brady, ki je bil težko ranjen v atentatu na predsednika Reagana 30. marca letos, počasi okreva; predsinočnjim se je na invalidskem stolu udeležil otvoritve novega tiskovnega urada v Beli hiši. To je bilo prvič po atentatu, da se je Brady pojavil v javnosti (Telefoto AP)

Z balonom čez Pacifik

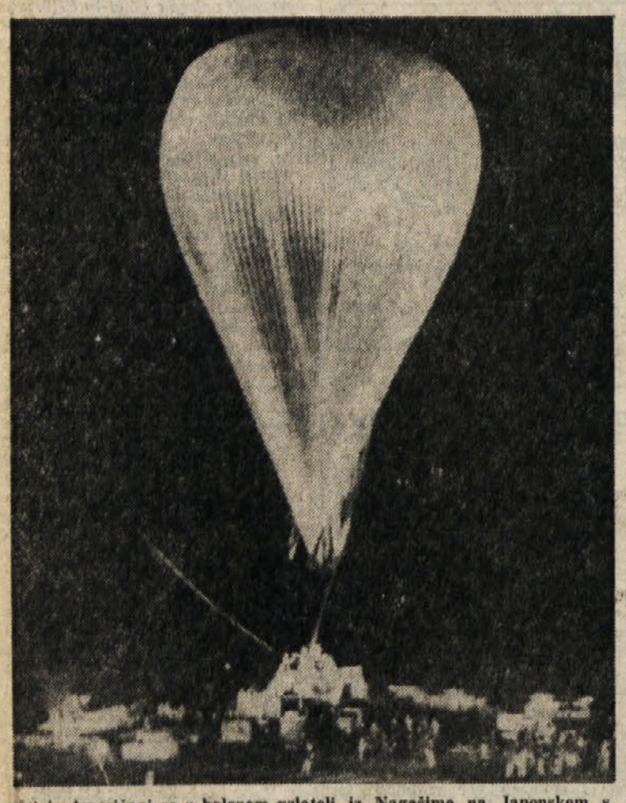

Štirje Američani so z balonom vzleteli iz Nagašime na Japonskem s trdnim namenom, da preletijo Pacifik (Telefoto AP)

PRIMORSKE VESTI — PRIMORSKE VESTI — PRIMORSKE VESTI — PRIMORSKE VESTI

Bo vprašanje vode končno rešeno?

KOPER — Tudi letos poleti, kot že nekaj let nazaj, so na slovenski obali, zlasti pa v koprski občini, v trenutkih, ko je poraba vode največja, nekatere pipe ostale suhe. Ne zato, ker iz vodnih virov, ki so vezani na sistem rižanskega vodovoda, ne bi bilo moč dobiti dovolj vode, pač pa zato, ker osnovno vodovodno omrežje ni tako, da bi omogočalo izkoristek vseh količin vode, ki je na voljo. Iz Gradol na Hrvaškem bi namreč rižanski vodovod lahko dobil poleg 150-200 litrov vode na sekundo (toliko jih dobivajo v poletnih mesecih) še 100 litrov vode v sekundi, vendar jih ne morejo odvzeti, ker tega ne prenese vodovodni sistem, ker ni zgrajen vzporedni cevovod od Valete prek Izole do Kopra. S tem delom primarnega vodovoda bi lahko vsaj za nekaj let razrešili težave, ki pestijo koprsko občino v poletnih mesecih. Dodajmo še, da je zgrajenega že precej višinskega vodovoda, da pa ne kaže, da bo v sušnih mesecih — takrat torej, ko vodo najbolj rabimo — po ceveh višinskega vodovoda voda tudi tekla. To je torej eden od aktualnih problemov, ki jih bo treba razrešiti v premagovanju težav z vodooskrbo.

Drugo nič manj pomembno pa ni delo na področju raziskav. Tudi v slovenskem Primorju, tako kot je to bilo na Krasu (na primer v Klaričih pri Brestovici), delavci ljubljanskega geološkega zavoda iščejo vodo in vrtajo globoko v zemljo. Trenutno s posebnimi vrtalnimi stroji vrtajo v dolini Drnice, v Podpadni. Po ocenah geologov, pa tudi drugih opazovalcev vodnih razmer v slovenskem Primorju, je namreč prav na tem območju precej možnosti, da bi odkrili vodo. Že zdaj je tu nakaj manjših izvirov, ki ob normalnih vremenskih razmerah «dajejo» tudi po več kot 20 litrov vode v sekundi. V Podpadni bodo z vrtalnimi stroji geološkega zavoda naredili okrog 420 metrov globoko vrtino in nato ocenili količine vode v podzemlju. Pri rižanskem vodovodu menijo, da bi bilo dovolj, če bi našli vodni vir, ki daje okrog 50 litrov vode v sekundi in že bi se izplačalo črpati vodo. Relativno blizu sta namreč dva kraka višinskega vodovoda in sicer v Brečih in Dvorih oziroma Maliji.

Razen omenjene raziskave, ki bo stala okrog 6 milijonov dinarjev, denar zanjo pa bodo prispevali rižanski vodovod, raziskovalna skupnost Slovenije, Zveza vodnih skupnosti Slovenije in območna vodna skupnost Primorske, je v slovenskem Primorju predvidenih še nekaj drugih raziskav na območju Rižane in Osapske doline ter poleg Drnice še v dolini Dragonje. Vse raziskave v slovenskem Primorju naj bi stale 36 milijonov din, vendar se bodo zanje odločali postopno. Denarja za vse pač ne bo in kljub morebitnim odkritim novim virom vode v slovenskem Primorju samem, bo treba namreč zbirati tudi denar za uresničitev velikega načrta o gradnji primorskega vodovoda. Tako na obali kot na Krasu, kjer so dobili izdaten vodni vir v Klaričih, morajo namreč imeti pred očmi trajnejšo rešitev. Ta pa je v Primorskem vodovodu, katerega del bi morali biti tudi vsi podsistemi, če smemo tako reči, ki nastajajo oziroma še bodo nastali z morebitnimi odkritji novih vodnih virov.

DUŠAN GRČA

Nezaposlenost hitro narašča

KOPER — Stopnja nezaposlenih na območju Krasa in območja hitro narašča. Po zadnjih podatkih skupnosti za zaposlovanje iz Kopra, je bilo konec septembra v štirih občinah te južnoprimorske regije 794 nezaposlenih. Od teh jih je 295 prvič iskalo zaposlitev, kar 598 pa jih je bilo mlajših od 26 let. Konec avgusta je bilo nezaposlenih za 100 manj.

V primerjavi z lanskim avgustom je bilo letos 14 odstotkov več nezaposlenih, 15,2 odstotka več jih je prvič iskalo zaposlitev in 16 odstotkov je bilo več nezaposlenih od 26. leta. Septembra se je ta stopnja bistveno spremenila. V devetem mesecu je namreč že 32,3 odstotka več nezaposlenih, 72,5 odstotka je bilo več tistih, ki so prvič iskali zaposlitev in 47,2 odstotka je bilo več nezaposlenih mladih do 26. leta starosti.

D. Š.